

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

برنامه درسی

دوره: کارشناسی

رشته: فرش

گروه: هنر

کمیته: هنرهای کاربردی

نسخه بازنگری مورخ ۱۳۹۲/۶/۳۱

مصوبه جلسه شماره ۶۱۶ مورخ ۱۳۸۵/۱۱/۷ شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

بسم الله الرحمن الرحيم

عنوان برنامه: کارشناسی فرش

- ۱- شورای برنامه ریزی آموزش عالی، در مورخ ۱۳۹۲/۶/۳۱ برنامه درسی بازنگری شده دوره کارشناسی فرش را به شرح زیر تصویب کرد:
- ۲- برنامه درسی بازنگری شده دوره کارشناسی فرش از تاریخ ۱۳۹۲/۶/۳۱ برای تمامی دانشگاهها و موسسه های آموزش عالی و پژوهشی کشور که طبق مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری فعالیت می کنند برای اجرا ابلاغ می شود.
- ۳- برنامه درسی بازنگری شده فوق الذکر در مورخ ۱۳۹۲/۶/۳۱ جایگزین برنامه درسی دوره کارشناسی فرش مصوب جلسه شماره ۶۱۶ مورخ ۱۳۸۵/۱۱/۷ شورای عالی برنامه ریزی می شود.
- ۴- برنامه درسی مذکور برای دانشجویانی که بعد از تاریخ ۱۳۹۲/۶/۳۱، در دانشگاهها پذیرفته می شوند لازم الاجرا است.
- ۵- این برنامه درسی از تاریخ ۱۳۹۲/۶/۳۱ به مدت ۵ سال قابل اجراست و پس از آن قابل بازنگری است.

عبدالرحیم نوه ابراهیم

دبیر شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

۱۸۱

دانشگاه هنر اصفهان

مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس

رشته: فرش

مقطع: کارشناسی

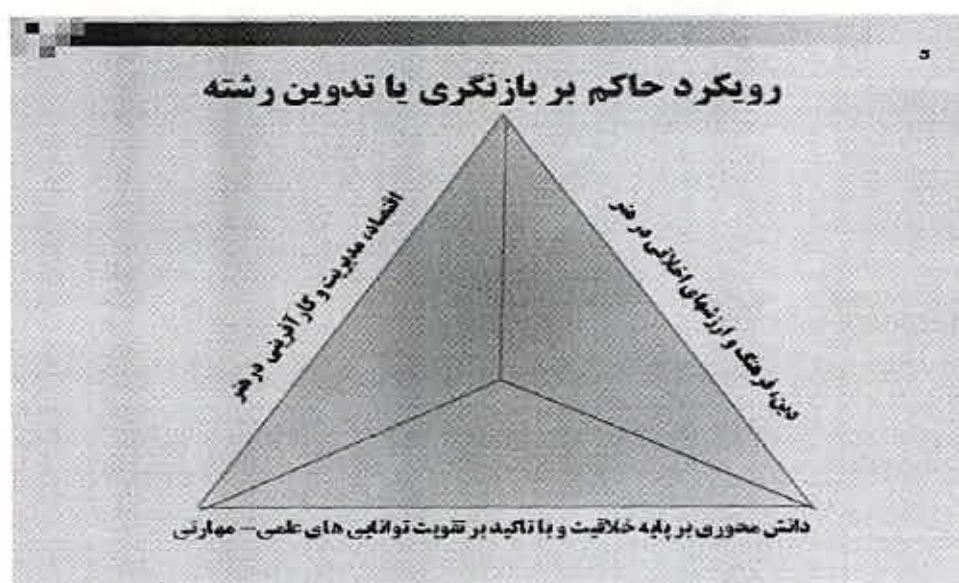
پیش گفتار

از آنجا که مبانی نظری اکثر رشته های هنری، مبتنی بر تفکرات و اصول زیبایی شناسی غربی است، و نیز با توجه به تحولات و پیشرفت های روزافزون علوم، بازنگری رشته های هنری و سرفصل های آن، با توجه به نیاز و ضرورت های جامعه امروز امری اجتناب ناپذیر است. این رشته ها که اکثراً زاده تفکر ایرانی-اسلامی هستند، به شناخت جریان های فکری، مبانی دینی و تطابق آنها با جریان های فرهنگی و هنری نیازمندند. محصول نهایی رشته های هنری در مقابل فرهنگ و هنر بیگانه، ناکارآمد و نارسا بوده و از تحولات شتابان جامعه اسلامی به دور است، و این محصول ویژگی های زیر را کمتر همراه خود دارد:

- انعطاف لازم در مقابل تغییرات
- به روز بودن
- جنبه های کاربردی
- آمایش و نیاز سنجی
- غنای محتوایی
- تغییرات ملی، منطقه ای و بین المللی

به همین دلیل رویکرد حاکم بر بازنگری این رشته در سه محور خلاصه می شود؛ اول: دانش محوری، دوم: محور دین، فرهنگ و ارزش های اخلاقی در هنر و سرانجام محور سوم: اقتصاد، مدیریت و کارآفرینی در هنر که این سه محور در شکل زیر نشان داده شده است:

با توجه به سه محور فوق شاخص های هر کدام به شرح زیر است:

الف- شاخص ها و سنجه های دانش محوری:

مقصود از دانش محوری و غنی سازی این است که نسبت به جایگاه فعلی علم و فن آوری در جهان، رشد کمی و کیفی مناسبی وجود داشته باشد. بدیهی است غنی سازی اختصاص به علم خاصی نداشته و می تواند در همه علوم طبیعی اعم از علوم پایه، فنی، پزشکی، کشاورزی، دامداری و غیره نیز مطرح شود.

۱. **روزآمدی:** آخرین مطالعات، تحقیقات و دستاوردهای علمی در هر حوزه ای باید مورد توجه باشد و محور آموزش قرار گیرد. برای این منظور منابع متعدد و به روزی به دروس رشته اضافه شده است.

۲. **روش شناسی:** تأکید بایسته روش علمی در هر حوزه ای، و اختصاص واحدهای درسی لازم برای تسلط علمی و کسب مهارت ها، به روش تحقیق مناسب آن حوزه و گسترش روش های تحقیق کمی و کیفی نیازمند است.

۳. **آموزش- پژوهش محور:** در این رشته تأکید بر روحیه پژوهشگری، کنجکاوی، حقیقت جویی و فراهم آوردن زمینه های دانشی، مهارتی لازم چون تفکر خلاق، تفکر انتقادی و ارزیابی بر اساس نورآوری است، نه محفوظات و پاسخ های کلیشه ای.

۴. **نظریه پردازی:** از آنجا که پویایی و موتور محرکه هر علمی در واقع تنوری ها و نظریه های آن علم است، لازم است بحث نظریه پردازی در هر علمی رونق بیشتر، ساماندهی مناسب تر و جهت گیری عمیق تری یابد. در واقع یکی از شاخص های غنی سازی علم، نظریه پردازی و ابداع نظریه های جدید در آن علم است. همچنین توجه به دیدگاه های مخالف نیز ضروری است.

۵. **جامع نگری:** جدایی علوم و شاخه های آن از یکدیگر، غنای لازم را از هر علمی سلب می کند. امروزه بازگشت تدریجی به سمت عناوین میان رشته ای، پاسخی به همین نیاز است. افزون بر لزوم اطلاع رسانی و آگاهی و شناخت از علوم همجوار و نزدیک، لازم است به سمت نگاه جامع و جامع نگری در علوم نیز باشیم تا بتوانیم به صورت یکپارچه نیازهای واقعی انسان را پاسخگو باشیم.

۶. **اهداف نظام آموزشی:** توجه به اهداف نظام آموزشی نیز می تواند بخشی از رشته های درسی، دروس و سرفصل ها را معین نماید. هر چند اهداف نظام آموزشی رابطه نزدیکی با نیازسنجی جامعه دارد، ولیکن همواره منطبق با هم نیست، چرا که اهداف می تواند نیازهای جدیدی را ایجاد کرده یا برخی نیازها را تعدیل نماید؛ البته اهداف آموزشی نیز نیازمند پایش مستمر است.

۷. **گسترش مهارت ها:** امروزه در روان شناسی یادگیری و فراگیری دانش از اکتساب مهارت ها متمایز می شود. از آنجا که دانش به خودی خود در بسیاری از شاخه ها مفید نیست مگر آنکه کارآمدی داشته باشد و در عرصه عمل، بتواند وظیفه خدمت رسانی مناسب را ایفا نماید، می بایست دانشجویان مهارت های لازم را نیز کسب کنند. از این رو نظام آموزشی ما برای جهت گیری به سوی بومی سازی باید به سمت آموزش، گسترش مهارت ها و مهارت آموزی نیز پیش رود تا نتیجه دانش برای کشور مفید واقع شود.

سعی ما بر این است که با استفاده از نظرات متخصصان و صاحبان تجربه در رشته فرش بتوانیم به شاخص های فوق دست یابیم.

ب- شاخص های ارزش مداری:

افزون بر محور قلبی، با توجه به فرهنگ و معارف غنی اسلامی و برتری مبانی علوم مبعث از وحی نسبت به علوم موجود، تحول برنامه ها در این بخش نیز ضرورت دارد و بحث ارزش مداری درخصوص بازنگری برنامه های درسی قابل بحث است.

۱. بومی سازی:

بومی سازی به معنای سازگاری، تناسب و هماهنگی دانش موجود با فرهنگ، تمدن و جامعه ایران است.

۲. نیازسنجی و آمایش سرزمین:

بدیهی است با توجه به شرایط اقلیمی، جغرافیایی و فرهنگی نیازها، مشکلات و مسائل خاصی در جامعه مطرح شود. براساس پایش ها و پیمایش های لازم این نیازها باید دقیقاً روشن و متناسب با همین نیازها، دانش ها و رشته های مربوطه شکل گیرد؛ در کنار این مسئله باید به سطح بندی مقاطع تحصیلی کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری نیز توجه شود.

۳. شناخت فرهنگ و تمدن ایران - اسلامی:

لازم است در همه رشته ها دانشجویان با میراث گرانبهای علمی و فرهنگی ایران در رشته مربوطه که توسط اندیشمندان گذشته این مرز و بوم به رشته تحریر درآمده، آشنا شوند و آنها را بررسی کنند. البته آشنایی دقیق دانشجویان با تمدن ایرانی - اسلامی ما در گذشته (به ویژه قرن ۴ و ۵ هجری، قبل از حمله مغول) و تحلیل آن به طور کلی برای همه دانشجویان الزامی است و تأثیرات روان شناختی مهمی در خود باوری فرهنگی دارد.

۴. انسان محوری:

از آنجا که انسان اشرف مخلوقات است و جانشین خدا بر روی زمین و با توجه به اینکه در نظام های بزرگ دنیا توسعه پایدار به سمت انسان محوری رفته است، سعی شده در رشته های بازنگری، انسان به عنوان محور اصلی قلمداد شود. چرا که انسان محوری منتج به خدا محوری می شود.

۵. نگاه تربیتی:

در همه رشته ها و سرفصل ها باید نگاه تربیتی و اخلاق حرفه ای به گونه ای با متون درسی عجین شود؛ زیرا از منظر اسلام هدف مهم علوم همین بعد تربیتی انسان هاست که امروز مغفول واقع شده است. برای دستیابی به محور ارزش مداری سعی شده است دو کار ویژه صورت گیرد: اول اینکه دروس پایه و نیز پروژه های دانشجویان با رویکرد ارزش مداری مورد بازنگری مجدد قرار گیرد و دوم اینکه در دوره کارشناسی ارشد با دو درس مبانی زیباشناسی هنر و مبانی جامعه شناسی هنر گامی در این محور برداشته شود.

ج- شاخص های اقتصاد، کار آفرینی و مدیریت:

افزون بر دو محور قبلی برای دستیابی به اهدافی همچون: ایجاد زمینه شکوفایی استعدادها، ایجاد خلاقیت، ابتکار و فراگیری، توانمندسازی دانش آموختگان آموزش عالی به منظور کار آفرینی و ورود به بازار کار و نیز ایجاد ارتباط مؤثر بین دانشگاه ها و دستگاه های اجرایی، بخش های غیر دولتی، در جهت ارتقای مهارت ها و به کارگیری یافته های علمی در جامعه، لازم بود محور دیگری با عنوان اقتصاد، کار آفرینی و مدیریت با شاخص های زیر در نظر گرفته شود:

۱. **کسب مهارت ها:** نقطه ضعف دانش آموختگان مراکز آموزش عالی عدم کسب مهارت های لازم در زمینه آموخته ها و دانش های فراگرفته در دوران تحصیل است. توانمند سازی و امکان به کارگیری آموخته های تخصصی در زمینه رشته های تحصیلی از شاخص های مهم این محور است.

۲. **نوآوری و خلاقیت در بازار کار:** اگر توانایی های ذهنی برای ایجاد یک تفکر جدید یا مفهومی جدید را خلاقیت و به کارگیری و تجلی آن فکر و توانایی ذهنی را نوآوری بدانیم، این دو خصلت از جمله شاخص های هستند که باید مورد نظر جدی قرار گیرند.

۳. **منافع اقتصادی:** یکی از مواردی که انجام یک عمل و داشتن مهارت را پایدار و مستمر خواهد ساخت توجه به منافع اقتصادی آن عمل و مهارت است؛ چه بسا مهارت‌ها و هنرهایی که به دلیل نداشتن منافع اقتصادی مناسب به بونه فراموشی سپرده شده اند و دیگر وجود خارجی ندارند. لذا این شاخص باید مورد توجه قرار گیرد.

۴. **کاربردی بودن:** حلقه ارتباطی و پیوند دانش با جامعه، و امکان کاربردی بودن و کاربردی شدن یک دانش، در محیط پیرامون است. معارف بسیاری در حوزه علوم اجتماعی کسب می شوند که امکان به کارگیری آن در صحنه اجتماع فراهم نیست؛ این گونه معارف و دانش ها به تدریج در یک چهارچوب نظری و تئوری باقی مانده و هیچ گاه ما به ازاء عینی برای نتایج آن فراهم نمی شود.

برای دستیابی به محور فوق دو کار ویژه صورت گرفت: یک، برنامه ریزی در جهت تجاری سازی و ورود محصولات و پروژه های دانشجویان به بازار کار، دو، اضافه کردن سه درس، مبانی و اصول علم اقتصاد، مبانی کارآفرینی و مبانی سازمان مدیریت در دوره کارشناسی و دو درس اقتصاد هنر و کارآفرینی هنر در دوره کارشناسی ارشد در رشته فرش.

این برنامه درسی شامل شش فصل است:

فصل اول: مشخصات کلی رشته شامل: مقدمه توجیهی، ضرورت و اهمیت، نقش و توانایی دانش آموختگان، تعداد و نوع واحدها، طول دوره و ... است.

فصل دوم: جدول های درسی شامل: دروس جبرانی، پایه، اصلی، تخصصی، اختیاری به همراه دروس هم نیاز، پیش نیاز و تعداد و نوع دروس است.

فصل سوم: جدول نیمسال بندی دروس دانشجویست که مشخص کرده است در هر نیمسال دانشجوی چه دروسی را باید اخذ نماید.

فصل چهارم: جدول رویکرد محورهای سه گانه بازنگری رشته که با توجه به شاخص های هر محور مشخص می کند که هر درس کدام یک از شاخص ها را داراست.

فصل پنجم: جدول افتراق رشته بازنگری شده با رشته قدیمی آن است.

فصل ششم: سرفصل دروس است که برای هر درس یک شناسنامه کامل شامل: کد درس، عنوان درس، تعداد و نوع واحد درسی، پیش نیاز، هم نیاز، روش ارزیابی، روش تدریس، نیاز به سفر، هدف درس، رئوس مطالب و مهم تر از همه، منابع آن درس را مشخص می کند.

فصل اول:

مشخصات کلی رشته

۱. معرفی رشته:

فرش به عنوان یکی از مظاهر تمدن ایرانی-اسلامی، به تعبیری اصیل‌ترین و شاخص‌ترین هنر سنتی این سرزمین به شمار می‌رود. تنوع فرهنگی، قومی و جغرافیایی کشور انواع دست‌بافته‌ها با رنگ و نقش‌های متفاوت را بوجود آورده که حاصل دست‌رنج زنان و مردان هنرمند در مناطق مختلف است.

بحران‌های اخیر جهانی ناشی از رشد صنعت و تمدن مدرن و تغییر در ساختار اقتصادی از یک طرف و اقتصاد تک محصولی در کشورهای در حال توسعه و تأثیری که صنعت در زندگی اجتماعی اقتصادی این جوامع دارد و همچنین تفکرات جدید جهانی شدن که خواست استعماری کشورهای صاحب قدرت است، از طرف دیگر، در وهله اول صیانت، احیاء و اشاعه هنرهای سنتی و سپس استقلال اقتصادی را ضروری می‌نماید. در این میان، فرش اهمیت ویژه‌ای دارد که علاوه بر جنبه‌های هنری و عامه‌پسند، حفظ اصالت‌ها و هویت ملی و فرهنگی، وجود ارزش افزوده بالا، ایجاد اشتغال و ارتزاق در مناطق مختلف شهری، روستایی و عشایری نیز از دستاوردهای این رشته هنری محسوب می‌شود.

حضور فرش ایرانی در عرصه بین‌المللی ایجاب می‌کند تا با برنامه‌ریزی صحیح و تربیت کارشناسان متخصص فرش در تمامی زمینه‌های مرتبط با این هنر، گام‌های اساسی تری برداشته، چون گذشته تاریخی موجب بالندگی هر چه بیشتر فرش ایران در جهان شویم.

۲. اهداف و ضروریات:

دوره کارشناسی فرش یکی از دوره‌های آموزشی عالی است که هدف از برگزاری آن تربیت نیروی متخصص آشنا به مبانی نظری و عملی فرش است. علاوه بر درس‌های عمومی و پایه هنر، درمباحث مختلف فرش درس‌های نظری از جمله: تاریخ فرش، شناخت طرح و نقش، ارزیابی و ارزشیابی، اقتصاد، مدیریت تولید، پژوهش و موزه‌داری فرش و... همچنین درس‌های عملی و کارگاهی نظیر: طراحی، بافت، مرمت، رنگرزی، نگارگری، طراحی و بافت گلیم و همچنین کارورزی و پروژه‌نهایی مورد توجه قرار گرفته است.

با توجه به اهداف عالی آموزشی و نظر به جایگاه فرش در جامعه، جهت حفظ، اشاعه و صیانت این رشته هنری توجه به موارد زیر لازم است.

۱. حفظ و تقویت فرهنگ بومی و ملی با توجه به اصالت‌های نقش و رنگ و بافت فرش در هر منطقه

۲. بالا بردن کیفیت تولید و بافت فرش

۳. احیاء و ترویج هنر فرش بافی به منظور اشاعه فرهنگ و هنر اصیل ایران-اسلامی در متن جامعه

۴. آموزش علوم نظری و عملی به منظور تربیت نیروی متخصص

۵. ایجاد زمینه‌های مطالعاتی و تحقیقاتی و دستیابی به استانداردهای مطلوب

۶. ایجاد زمینه اشتغال و توجه به نقش آن در اقتصاد جامعه.

۳. مطالعات و اقدام انجام شده:

پس از بازنگری این رشته در سال ۱۳۸۵، این بار نیز جهت اجرای برنامه آموزشی دوره کارشناسی فرش در دانشگاه ها، از استادان، دانشجویان و دیگر دست اندرکاران حوزه های آموزشی و غیر آموزشی مرتبط با فرش نظر سنجی به عمل آمد و لزوم بازنگری و تجدید نظر در این رشته با هدف کاربردی تر کردن آن و تربیت نیروی متخصصی که بتواند در عرصه شاخه های مختلف فرش فعالیت کند، مطرح شد. با این هدف و به منظور رفع نواقص موجود در شرح درس ها و برنامه موجود، دانشگاه هنر اصفهان با نظر خواهی از کارشناسان و سازمان های فعال در حوزه فرش در جهت پر بارتر و هدفمندتر کردن این رشته گام برداشت و پس از طرح کلیات و اهداف آن، درس های پیشنهادی بازنگری و تجدید نظر شد، به نحوی که ضمن داشتن بار علمی، بتواند تسلسلی منطقی در شرح درس ها و ارائه آنها داشته باشد. نکته ای که در برنامه ریزی دوره کارشناسی رشته فرش مورد توجه و تأکید اساسی قرار گرفت، تدوین برنامه ای در تمام دانشگاه های مناطق و مراکز عمده فرش بافی ایران با قابلیت اجرا است.

۴. توانایی ها و مهارت های دانش آموختگان رشته:

فارغ التحصیلان این رشته با کسب مهارت ها، دانش نظری و تقویت توان علمی خود در شناخت رشته فرش، قادر خواهند بود:

۱. در زمینه های مختلف تخصصی فرش از جمله: تولید و بافت، طراحی، رنگرزی، مرمت و زمینه های دیگر مشغول به کار شوند.
۲. در برنامه ریزی های هنری، اقتصادی و اجتماعی مرتبط با فرش، با سازمان های مربوطه همکاری کنند.
۳. در سازمان های دولتی و خصوصی مرتبط با فرش، به عنوان مشاور و کارشناس همکاری کنند.

فصل دوم:

جداول دروس

۱. درس های پایه:

شماره درس	عنوان درس	تعداد واحد				تعداد ساعت کلاس				درس هم نیاز
		نظری	عملی	کارگاهی	آزمایشگاهی	ساعت نظری	ساعت عملی	کارگاهی	آزمایشگاهی	
۰۱	آشنایی با هنرهای سنتی ایران	۲	-	-	-	۳۲	-	-	-	-
۰۲	آشنایی با بافته های سنتی ایران	۲	-	-	-	۳۲	-	-	-	-
۰۳	هندسه نقوش در هنرهای سنتی ایران	۱	۱	-	-	۱۶	۳۲	-	-	-
۰۴	آشنایی با هنر در تاریخ (۱)	۲	-	-	-	۳۲	-	-	-	-
۰۵	آشنایی با هنر در تاریخ (۲)	۲	-	-	-	۳۲	-	-	-	-
۰۶	هنر و تمدن اسلامی (۱)	۲	-	-	-	۳۲	-	-	-	-
۰۷	هنر و تمدن اسلامی (۲)	۲	-	-	-	۳۲	-	-	-	-
۰۸	مبانی هنرهای تجسمی (۱)	۱	۱	-	-	۱۶	۳۲	-	-	-
۰۹	مبانی هنرهای تجسمی (۲)	۱	۱	-	-	۱۶	۳۲	-	-	-
۱۰	طراحی پایه	-	-	۳	-	-	-	۱۴۴	-	-
۱۱	عکاسی	۱	۱	-	-	۱۶	۳۲	-	-	-
۱۲	کاربرد کامپیوتر در طراحی و بافت فرش	۱	۱	-	-	۱۶	۳۲	-	-	-
جمع کل		۱۶	۵	۳	-	-	-	-	-	-

۲. درس های اصلی:

شماره درس	عنوان درس	تعداد واحد				تعداد ساعت کلاس				درس پیش نیاز	درس هم نیاز
		نظری	عملی	کارگاهی	آزمایشگاهی	ساعت نظری	ساعت عملی	کارگاهی	آزمایشگاهی		
۱۳	سیر تحول نقش در هنر ایران	۲	-	-	-	۳۲	-	-	-	۰۱، ۰۲ ۰۴، ۱۵	-
۱۴	طراحی سنتی (۱)	۱	-	۱	-	۱۶	-	۴۸	-	۰۳	-
۱۵	طراحی سنتی (۲)	۱	-	۱	-	۱۶	-	۴۸	-	-	-
۱۶	طراحی فرش (۱)	۱	-	۲	-	۱۶	-	۹۶	-	۱۵	-
۱۷	شناخت طرح و نقش فرش ایران	۲	-	-	-	۳۲	-	-	-	۳۱، ۱۵	-
۱۸	شناخت نقوش فرش های مناطق مختلف ایران	۲	-	-	-	۳۲	-	-	-	۱۶، ۱۷	-
۱۹	سبک های بافت فرش در مناطق مختلف ایران	۲	-	-	-	۳۲	-	-	-	۴۷، ۱۸	-
۲۰	شناخت طرح و نقش گلیم و های سوزنی	۲	-	-	-	۳۲	-	-	-	۰۲، ۰۳	-
۲۱	طراحی، بافت گلیم و بافت های سوزنی	۱	-	۲	-	۱۶	-	۹۶	-	۲۰	-
۲۲	بافت فرش (۱)	۱	-	۲	-	۱۶	-	۹۶	-	۲۵	-
۲۳	بافت فرش (۲)	۱	-	۲	-	۱۶	-	۹۶	-	۲۲	-
۲۴	شیمی کاربردی فرش	۱	-	-	۱	۱۶	-	-	۳۲	-	-
۲۵	علوم الیاف و آزمایشگاه	۲	-	-	-	۳۲	-	۳۲	-	۲۴	-

۲۶	رنگرزی شیمیایی	۱	-	۱	-	۱۶	-	۴۸	-	۲۵	-
۲۷	رنگرزی سنتی (۱)	۱	-	۱	-	۱۶	-	۴۸	-	۲۶	-
۲۸	حفاظت و مرمت فرش (۱)	۱	-	۲	-	۱۶	-	۹۶	-	۲۲	-
۲۹	حفاظت و مرمت فرش (۲)	-	-	۳	-	-	-	۱۴۴	-	۲۸	-
۳۰	رنگ و نقطه نقشه فرش (۱)	-	۲	-	-	-	-	۶۴	-	۳۶	-
۳۱	تاریخ فرش ایران	۲	-	-	-	۳۲	-	-	-	۰۴	-
۳۲	تاریخ فرش جهان	۲	-	-	-	۳۲	-	-	-	۱۷۰ ۲۳،۳۱	-
۳۳	پژوهش در فرش	۱	۲	-	-	۱۶	۶۴	-	-	۳۱	-
۳۴	موزه داری فرش	۲	-	-	-	۳۲	-	-	-	۰۲،۲۹۰ ۳۱	-
۳۵	کنترل کیفیت در فرش	۱	۱	-	-	۱۶	۳۲	-	-	۲۲	-
جمع کل		۳۰	۵	۱۶	۱	-	-	-	-	-	-

۳. درس های تخصصی : گرایش «طراحی فرش»:

شماره درس	عنوان درس	تعداد واحد				تعداد ساعت کلاس				درس هم نیاز	درس پیش نیاز
		نظری	عملی	کارگاهی	آزمایشگاهی	ساعت نظری	ساعت عملی	ساعت کارگاهی	آزمایشگاهی		
۳۶	طراحی فرش (۲)	۱	-	۲	-	۱۶	-	۹۶	-	-	۱۶
۳۷	طراحی فرش (۳)	۱	-	۲	-	۱۶	-	۹۶	-	-	۳۶
۳۸	طراحی فرش (۴)	۱	-	۲	-	۱۶	-	۹۶	-	-	۳۷
۳۹	نگارگری در فرش (۱)	۱	-	۱	-	۳۲	-	۴۸	-	-	۱۵
۴۰	نگارگری در فرش (۲)	۱	-	۱	-	۳۲	-	۴۸	-	-	۳۹
۴۱	رنگ و نقطه نقشه فرش (۲)	-	۲	-	-	-	۶۴	-	-	-	۴۰، ۳۰
۴۲	تجزیه و تحلیل رنگ در فرش ایران	۲	-	-	-	۳۲	-	-	-	-	۰۹، ۱۷، ۳۰
۴۳	زبان تخصصی	۲	-	-	-	۳۲	-	-	-	-	۳۱
۴۴	کارآموزی	-	-	۲	-	-	-	۹۶	-	-	ترم ۶ به بعد

۴۵	پروژه نهایی	۱	۳	-	-	۱۶	۹۶	-	-	ترم ۸	-
جمع کل		۷	۱۰	۸	-	-	-	-	-	-	-

۴. درس های تخصصی: گرایش «بافت و مرمت فرش»:

شماره درس	عنوان درس	تعداد واحد				تعداد ساعت کلاس				درس پیش نیاز	درس هم نیاز
		نظری	عملی	کارگاهی	آزمایشگاهی	بافت نظری	بافت عملی	کارگاهی	آزمایشگاهی		
۴۶	حفاظت و مرمت گلیم	۱	-	۲	-	۱۶	-	۹۶	-	۲۰، ۲۱	-
۴۷	بافت فرش (۳)	۱	-	۲	-	۱۶	-	۹۶	-	۲۳	-
۴۸	بافت فرش (۴)	۱	-	۲	-	۱۶	-	۹۶	-	۴۷	-
۴۹	حفاظت و مرمت فرش (۳)	-	-	۳	-	-	-	۱۴۴	-	۲۹	-
۵۰	حفاظت و مرمت فرش (۴)	-	-	۳	-	-	-	۱۴۴	-	۴۹	-
۵۱	رنگرزی سنتی (۲)	۱	۱	-	-	۱۶	۳۲	-	-	۲۷	-
۴۳	زبان تخصصی	۲	-	-	-	۳۲	-	-	-	۳۱	-
۴۴	کارآموزی	-	-	۲	-	-	-	۹۶	-	ترم ۶	-
۴۵	پروژه نهایی	۱	۳	-	-	۱۶	۹۶	-	-	ترم ۸	-
۵۲	غبارگیری	۱	۱	-	-	۱۶	۳۲	-	-	-	-
جمع کل		۸	۴	۱۵	-	-	-	-	-	-	-

۵. درس های اختیاری:

شماره درس	عنوان درس	تعداد واحد				تعداد ساعت کلاسی				درس هم نیاز	درس پیش نیاز
		نظری	عملی	کارگاهی	آزمایشگاهی	ساعت نظری	ساعت عملی	کارگاهی	آزمایشگاهی		
۵۳	روانشناسی خلاقیات	۲	-	-	-	۳۲	-	-	-	-	-
۵۴	فرهنگ، هنر و هویت ایرانی اسلامی	۲	-	-	-	۳۲	-	-	-	-	-
۵۵	حکمت هنر اسلامی	۲	-	-	-	۳۲	-	-	-	-	-
۵۶	مبانی و اصول کارآفرینی	۲	-	-	-	۳۲	-	-	-	-	-
۵۷	مدیریت تولید فرش	۲	-	-	-	۳۲	-	-	-	۳۵	-
۵۸	اقتصاد فرش	۲	-	-	-	۳۲	-	-	-	۳۲	-
۵۹	شناخت بازارهای جهانی فرش	۲	-	-	-	۳۲	-	-	-	۳۲	-
۶۰	ارزیابی و ارزشیابی فرش	۱	۱	-	-	۱۶	۳۲	-	-	۱۸، ۲۳، ۳۵	-
جمع کل		۱۵	۱	-	-	-	-	-	-	-	-

تذکره: دانشجو موظف به انتخاب ۱۶ واحد از دروس اختیاری است

فصل سوم:

سرفصل دروس

شماره درس: ۰۱ نام درس: آشنایی با هنرهای سنتی ایران نام انگلیسی: Iranian Traditional Arts

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی: ---	تعداد واحد کارگاهی: ---	تعداد واحد آزمایشگاهی: ---
تعداد ساعت: ۳۲	تعداد ساعت: ---	تعداد ساعت: ---	تعداد ساعت: ---
نوع درس			
☐ جبرانی	☐ اصلی	☒ پایه	☐ اختیاری
☐ تخصصی			
درس های پیش نیاز: ---			
درس های هم نیاز: ---			
روش ارزیابی: آزمون کتبی و ارائه پروژه تحقیقی در یکی از زمینه های هنرهای سنتی			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟	بازدید ☒	سفر ☐	خیر ☐
روش تدریس: آموزش نظری همراه با استفاده از پاورپوینت، فیلم و بازدید از موزه ها، مراکز و کارگاه های هنرهای سنتی			

هدف درس:

آشنایی با انواع هنرهای سنتی ایران و زیرگروه های شاخص آن، مناطق شاخص رواج آنها و شناخت هنرمندان و پیشکسوتان هنرهای سنتی.

رئوس مطالب:

۱. معرفی ویژگی های هنرهای سنتی و صنایع دستی
۲. طبقه بندی هنرهای سنتی ایران
۳. مناطق شاخص رواج و رونق هنرهای سنتی
۴. آشنایی با هنرمندان و پیشکسوتان هنرهای سنتی
۵. آشنایی با مواد و ابزار در هنرهای سنتی
۶. مراحل و شیوه های ساخت و تولید در هر یک از هنرهای سنتی
۷. معرفی و شرح هنر چاپ های سنتی مانند: قلمکار، کلافه ای و...
۸. معرفی و شرح هنرهای چوبی مانند: منبت، خاتم، معرق، گره چینی، نازک کاری و...
۹. معرفی و شرح هنرهای فلزکاری مانند: دواتگری، قلمزنی، ملیله سازی، طلاکوبی، مینا کاری و...
۱۰. معرفی و شرح هنرهای سفال و کاشی مانند: سفالگری، سرامیک، لعاب، کاشی کاری (هفت رنگ، معرق، معقلی، زرین فام، مینا)

۱۱. معرفی و شرح هنرهای شیشه‌گری مانند: ساخت شیشه، نقاشی روی شیشه، تراش شیشه و...
۱۲. معرفی و شرح هنر حجاری مانند: سنگ تراشی، تراش فیروزه، فیروزه کوبی و...
۱۳. معرفی و شرح کتاب آرای و کتابت مانند: خوشنویسی، تذهیب، تشعیر، نگارگری، جلد سازی، کاغذ سازی، صحافی، قطاعی و ...
۱۴. معرفی و شرح دیگر هنرهای سنتی.

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	سیری در هنر ایران	آرتور ایهام پوپ	۱۳۸۷	علمی و فرهنگی
۲	تاریخ صنایع دستی کهن ایران	هانس.ای. وولف	۱۳۷۲	آموزش انقلاب اسلامی
۳	سیری در صنایع دستی ایران	جی. کلاک	۱۳۵۶	بانک ملی
۴	راهنمای صنایع اسلامی	س.م. دیمانند	۱۳۸۳	علمی و فرهنگی
۵	آشنایی با هنرهای سنتی	حسین یآوری	۱۳۷۳	سازمان صنایع دستی

شماره درس: ۰۲ نام درس: آشنایی با بافته های سنتی ایران نام انگلیسی: *Iranin Weavings Traditional*

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی: ---	تعداد واحد کارگاهی: ---	تعداد واحد آزمایشگاهی: ---
تعداد ساعت: ۳۲	تعداد ساعت: ---	تعداد ساعت: ---	تعداد ساعت: ---
نوع درس			
☐ جبرانی	☐ اصلی	☒ پایه	☐ اختیاری
☐ تخصصی			
درس های پیش نیاز: ---			
درس های هم نیاز: ---			
روش ارزیابی: آزمون کتبی و ارائه پروژه تحقیقی در یکی از زمینه های بافته های سنتی			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟	بازدید ☒	سفر ☐	خیر ☐
روش تدریس: آموزش نظری همراه با استفاده از پاورپوینت و بازدید از موزه ها، مراکز و کارگاه های هنرهای سنتی در حوزه دانشگاهی			

هدف درس:

آشنایی با انواع بافته های رایج و سنتی در مناطق مختلف ایران.

رئوس مطالب:

۱. آشنایی با انواع روش های تولید بافته های سنتی ایران شامل: بافته های داری، دستگاهی و دستی
۲. درهریک از مباحث یاد شده، شناخت مناطق رواج و رونق آنها در گذشته و حال، مواد و مصالح، ابزار و لوازم کاربردی، شیوه های بافت و ... مورد توجه است.
۳. آشنایی با انواع بافته های داری شامل: قالی، گبه، خرسک، گلیم، بافت های سوزنی، جاجیم، پلاس، کارت بافی و...
۴. پیشینه نساجی و بافت در ایران
۵. آشنایی با سیر تحول دستگاه های بافندگی
۶. آشنایی با انواع بافته های دستگاهی شامل: زری، ترمه، مخمل، دارایی، عبا، جاجیم، زیلو، چوقا، چادرشب، ابریشم، احرامی، سجاده، موج و ماشته، شال، شمد و...
۷. آشنایی با انواع بافته های دستی
۸. آشنایی با نماد و نمدمالی.

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	قالی ایران	سیسبل ادواردز	۱۳۶۸	فرهنگرا
۲	دست‌بافهای عشایری و روستایی فارس	سیروس پرهام	۱۳۷۰	سروش
۳	شناخت گلیم	زهرا جزایری	۱۳۷۰	سروش
۴	تاریخ پارچه و نساجی در ایران	فریده طالب پور	۱۳۸۶	دانشگاه الزهرا
۵	نگاهی به پارچه بافی اسلامی	زهره روح فر	۱۳۸۰	سمت
۶	منسوجات اسلامی	شایسته فر	۱۳۸۶	مطالعات اسلامی
۷	گل‌های ابریشمی	حسین مؤگانی	۱۳۸۰	سروش
۸	صنعت نساجی ایران از دیرباز تا امروز	احمد الوند	۱۳۵۰	پلی تکنیک تهران
۹	نساجی سنتی ایران	حسین یآوری	۱۳۸۷	سوره مهر

شماره درس: ۰۳ نام درس: هندسه نقوش در هنرهای سنتی ایران

نام انگلیسی: Geometric Motifs in the Persian Traditional Arts

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۱	تعداد واحد عملی: ۱	تعداد واحد کارگاهی: —	تعداد واحد آزمایشگاهی: —
تعداد ساعت: ۱۶	تعداد ساعت: ۳۲	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: —
نوع درس			
☐ جبرانی	☐ اصلی	☒ پایه	☐ اختیاری
☐ تخصصی			
درس های پیش نیاز: —			
درس های هم نیاز: —			
روش ارزیابی: کار عملی انجام شده در طول ترم، ارائه حداقل سی نقش ترسیم شده دقیق و سه نقش رنگ آمیزی شده			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
☐ بله	☐ بله	☒ بله	☐ خیر
☒ خیر	☒ خیر	☐ سفر	☒ خیر
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟			
☐ بازدید			
روش تدریس: آموزش نظری و عملی در هر یک از موارد			

هدف درس:

آشنایی با انواع نقوش هندسی نقش بسته بر آثار هنری ایران و توانایی تشخیص و نحوه ترسیم و زمینه های کاربردی آن ها.

رئوس مطالب:

۱. کلیات نقوش هندسی
۲. مفاهیم گره و نقش در نقوش هندسی
۳. آشنایی با مقدمات ترسیم نقوش هندسی
۴. آشنایی با اسامی و اصطلاحات نقوش هندسی
۵. کاربرد نقوش هندسی در هنرهای سنتی ایران
۶. آشنایی با نحوه تکثیر و گسترش نقوش هندسی
۷. شبکه ها و زمینه های شکل گیری نقوش هندسی
۸. آشنایی با نحوه ترسیم نقوش هندسی از طریق شبکه مثلث و تمرین عملی
۹. آشنایی با نحوه ترسیم نقوش هندسی از طریق شبکه مربع و تمرین عملی ۲۲

۱۰. آشنایی با نحوه ترسیم نقوش هندسی از طریق زمینه مربع و تمرین عملی
۱۱. آشنایی با نحوه ترسیم نقوش هندسی از طریق زمینه مستطیل و تمرین عملی
۱۲. آشنایی با رنگ و کاربرد آن در انواع نقوش هندسی.

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	هنر گره چینی در معماری اسلامی و هنرهای دستی	حسین زمر شیدی	۱۳۶۵	مرکز نشر دانشگاهی
۲	طرح و اجرای نقش در کاشی کاری ایران	محمود ماهر النقش	۱۳۸۱	سمت

شماره درس: ۰۴ نام درس: آشنایی با هنر در تاریخ ۱ نام انگلیسی: *History of Art 1*

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی: ---	تعداد واحد کارگاهی: ---	تعداد واحد آزمایشگاهی: ---
تعداد ساعت: ۳۲	تعداد ساعت: ---	تعداد ساعت: ---	تعداد ساعت: ---
نوع درس			
☐ جبرانی	☐ اصلی	☒ پایه	☐ اختیاری
☐ تخصصی			
درس های پیش نیاز: ---			
درس های هم نیاز: ---			
روش ارزیابی: آزمون کتبی			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
☒ بله	☒ بله	☐ خیر	☐ بله
☐ خیر	☐ خیر	☐ بله	☒ خیر
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟	بازدید ☐	سفر ☐	خیر ☒
روش تدریس: آموزش نظری همراه با ارائه فیلم و اسلاید			

هدف درس:

آشنایی با سیر تحول و تطور هنر، از پیش از تاریخ تا ظهور اسلام در تمدن های ایران، بین النهرین و مصر.

رئوس مطالب:

آشنایی با عصر سنگ، هنر پارینه سنگی: اولین نمونه های شناسایی شده شامل: نقاشی ها، نقش کنده ها، پیکرک ها

هنر میان سنگی: نقاشی های پناهگاهی، ویژگی ها، مصادیق

هنر نو سنگی: تحولات، ابداعات، معرفی چتل هوپوک و اریحا

عصر فلز: تقسیم بندی مس، برنز، آهن و ابداعات هر دوره

پیدایش تمدن: آشنایی با هنر و تمدن ایران:

هنر و تمدن عیلام: معماری معابد، مقابر، پیکره سازی، نقوش برجسته، فلز کاری و خط

مجموعه های هنری: مارلیک، حسنلو، کلماکرا، ارجان، برنزهای لرستان

هنر ایران پس از استقرار آریاها: هنر ماد، هخامنشی، محوطه های تاریخی نو شیجان تپه، سیلک و...

هنر هخامنشی: شهرهای پاسارگاد، شوش، پارسه، نقش رستم و...، معماری، فلز کاری، نقوش برجسته، مهرها و...

هنر سلوکی و اشکانی: محوطه های تاریخی، معبد آناهیتا، کوه خواجه و...، نقوش برجسته، فلز کاری، سفالگری و...

هنر ساسانی: شهرها و محوطه‌ها و آثار فیروزآباد، بیشاپور، تیسفون، قصر شیرین، سروستان و... نقوش برجسته، نقاشی، فلزکاری آشنایی با هنر و تمدن بین‌النهرین: سومریان (سلسله‌های قدیم): دولت شهرها، معابد، پیکره‌سازی، مهرها و سفالگری آکادی‌ها: نخستین امپراطوری در بین‌النهرین، ویژگی‌های هنری، معماری، مهرها و... لاگاش و اور سوم: معماری، زیگورات اور، مقابر سلطنتی، پیکره‌سازی، مهرها بابل قدیم و میانی: معماری، پیکره‌سازی و... بابل جدید: معماری، نقوش برجسته، مهرها و... آشور قدیم، میانه و جدید: معماری، پیکره‌سازی، نقوش برجسته، مهرها و... آشنایی با هنر و تمدن مصر: پادشاهی کهن: معماری، پیکر تراشی، نقاشی و نقش برجسته پادشاهی میانه: مقابر، نقاشی و پیکر تراشی پادشاهی جدید: معماری، پیکر تراشی و نقاشی.

شماره درس: ۰۵ نام درس: آشنایی با هنر در تاریخ ۲ نام انگلیسی: History of Art ۲

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی: ---	تعداد واحد کارگاهی: ---	تعداد واحد آزمایشگاهی: ---
تعداد ساعت: ۳۲	تعداد ساعت: ---	تعداد ساعت: ---	تعداد ساعت: ---
نوع درس			
☐ جبرانی	☐ اصلی	☒ پایه	☐ اختیاری
☐ تخصصی			
درس های پیش نیاز: ---			
درس های هم نیاز: ---			
روش ارزیابی: آزمون کتبی			
آیا امتحان میان ترم کتبی دارد؟	آیا امتحان پایان ترم کتبی دارد؟	آیا تحویل پروژه عملی دارد؟	
☒ بله	☒ بله	☐ بله	☒ خیر
☐ خیر	☐ خیر	☐ بله	☒ خیر
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟			
☐ بازدید ☐ سفر ☒ خیر			
روش تدریس: آموزش نظری همراه با ارائه فیلم و اسلاید.			

هدف درس:

آشنایی با سیر تحول هنر در اروپا از پیش از تاریخ تا صدر مسیحیت و نیز هنر هند و چین.

رئوس مطالب:

۱. هنر مینوسی و سیکلادی:

هنر مینوسی: معماری و تزیینات آن، پیکره سازی، سفالگری و نقاشی
 هنر سیکلادی: معماری، نقوش برجسته، سفالگری و سایر صنایع دستی
 ۲. هنر یونان:

شیوه هندسی: سفالینه های منقوش، معماری و پیکره سازی
 شیوه کهن وش: سفالینه های منقوش، معماری و پیکره سازی
 دوره کلاسیک: سفالینه های منقوش، معماری، پیکره سازی و نقاشی
 دوره هلنی: معماری، پیکره سازی و موزاییک ها
 ۳. هنر اتروسک ها:

معماری، پیکره سازی، نقاشی و فلز کاری

۴. هنر روم:

معماری، موزاییک، پیکره سازی و نقاشی

۵. هنر هند:

هنر و تمدن دره سند / هاراپایی: شهرسازی، معماری، پیکره سازی، سفالگری و مهرها

هنر و تمدن هندویی: معابد، پیکره سازی و نقاشی

هنر بودایی: آشوک و نقش او در گسترش آیین و هنر بودایی، مشخصات تصاویر و شمایل بودا در هنر هند،

پیکره سازی، نقاشی، معابد و بناهای دینی

۶. هنر چین:

هنر شانگ و چو، هنر چین وهان

هنر تانگ و سونگ، هنر یوان، مینگ و چینگ

بررسی هنرهای معابد و پیکره سازی، نقش برجسته، مفرغ، چینی، نقاشی، لاک، پشم، ابریشم و منسوجات در دوره های

یاد شده در هنر چین نیز مورد توجه خواهد بود.

شماره درس: ۰۶ نام درس: هنر و تمدن اسلامی ۱ نام انگلیسی: Islamic Art & Civilization ۱

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی: ---	تعداد واحد کارگاهی: ---	تعداد واحد آزمایشگاهی: ---
تعداد ساعت: ۳۲	تعداد ساعت: ---	تعداد ساعت: ---	تعداد ساعت: ---
نوع درس			
☐ جبرانی	☐ اصلی	☒ پایه	☐ اختیاری
☐ تخصصی			
درس های پیش نیاز: ---			
درس های هم نیاز: ---			
روش ارزیابی: آزمون کتبی			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
بله ☒ خیر ☐	بله ☒ خیر ☐	بله ☐ خیر ☒	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟			
بازدید ☐ سفر ☐ خیر ☒			
روش تدریس: آموزش نظری همراه با ارائه فیلم و اسلاید			

هدف درس:

آشنایی با مفاهیم و ویژگی های مکاتب معماری و هنر اسلامی در جهان اسلام و وجوه اشتراك و افتراق آنها.

رئوس مطالب:

۱. چگونگی تأثیر و تأثر هنر ساسانی و هنر بیزانس در هنر اسلامی و آشنایی با قبه الصخره و مسجد جامع دمشق، به عنوان مصادیق آن

۲. آشنایی با مکاتب هنر اسلامی با تأکید بر معماری با بیان توالی سلسله های اسلامی

۳. شناخت مسجد النبی به عنوان نخستین بنا و الگو در معماری اسلامی

۴. آشنایی با مکتب سوری و مصر: اموی، عباسی، طولونی، فاطمی، مملوکی و عثمانی با تأکید بر معماری

۵. آشنایی با مکتب مغرب: تونس، الجزایر، مراکش، اسپانیا و معرفی مصادیق آنها

۶. آشنایی با مکتب هند: از قرون اولیه اسلامی تا روی کار آمدن گورکانیان هند و معرفی مصادیق آنها

۷. آشنایی با مکتب عثمانی: با گریز به هنر و معماری سلاجقه روم، شکل گیری مکتب عثمانی با معرفی بناهای شاخص

۸. آشنایی با مکتب ایران: روند شکل گیری و تأثیر هنر ساسانی در این راستا و مروری بر شش شیوه معماری ایرانی با بیان زمینه تاریخی هریک.

شماره درس: ۰۷ نام درس: هنر و تمدن اسلامی ۲ نام انگلیسی: Islamic Art & Civilization ۲

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی: —	تعداد واحد کارگاهی: —	تعداد واحد آزمایشگاهی: —
تعداد ساعت: ۳۲	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: —
نوع درس			
☐ جبرانی	☐ اصلی	☒ پایه	☐ اختیاری
☐ تخصصی			
درس های پیش نیاز: —			
درس های هم نیاز: —			
روش ارزیابی: آزمون کتبی			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	بله ☒ خیر ☐	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	بله ☒ خیر ☐
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟	بازدید ☐ سفر ☐ خیر ☒	آیا پروژه عملی دارد؟	بله ☐ خیر ☒
روش تدریس: آموزش نظری همراه با ارائه فیلم و اسلاید.			

هدف درس:

آشنایی با مفاهیم و ویژگی های هنر اسلامی در ایران به جز معماری و بررسی سیر تحول و تطور آنها.

رئوس مطالب:

۱. شناخت هنر سفالگری در ایران: بررسی به وجود آمده در آن از آغاز دوره اسلامی تا پایان عصر قاجار، تأثیر و تأثرات ناشی از مراودات با دیگر ممالک اسلامی و خاور دور
۲. شناخت کاشی و سیر تحول آن در ایران: سیر تحول تکنیکی و تزئینات آن در خلال ادوار مختلف هنر اسلامی در ایران تا پایان سلسله قاجار
۳. آشنایی با فلزکاری اسلامی: بیان تفاوت های سبکی ایجاد شده این هنر در آغاز دوره اسلامی با دوره ساسانی و سیر تحول و ویژگی های آن به ویژه در دوره سلجوقی و صفوی
۴. آشنایی با سیر تحول خط و خوشنویسی در ایران: پیدایش خط در حجاز و سیر تحول آن، چگونگی و علل مطرح شدن جنبه های زیبایی شناختی در خط در جهان اسلام، نخستین خطوط عربی، خط کوفی و اقسام آن، اقلام سته و اقلام ایرانی مانند: تعلیق، نستعلیق، شکسته نستعلیق و اشاره ای به سرآمدان هر یک از آنها
۵. آشنایی با جلدسازی و کتاب آرایی: بررسی انواع جلد مانند: ضربی، سوخت، معرق، روغنی، پارچه ای و ... و نیز فنون کتاب آرایی مانند: تذهیب، تشعیر، ترصیع و ...
۶. آشنایی با نگارگری ایرانی: جایگاه نگارگری در اسلام و هنر اسلامی، دیدگاه مسلمانان نسبت به این هنر و سیر تحول آن از مکتب بغداد یا عباسی، سلجوقی تا پایان عصر قاجار با معرفی ویژگی های هر مکتب، آثار شاخص و هنرمندان برجسته آنها.

شماره درس: ۰۸ نام درس: مبانی هنرهای تجسمی ۱ نام انگلیسی: *Fundamentals Of Visual Arts*

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۱	تعداد واحد عملی: ۱	تعداد واحد کارگاهی: —	تعداد واحد آزمایشگاهی: —
تعداد ساعت: ۱۶	تعداد ساعت: ۳۲	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: —
نوع درس			
☐ جبرانی	☐ اصلی	☒ پایه	☐ اختیاری
☐ تخصصی			
درس های پیش نیاز: —			
درس های هم نیاز: —			
روش ارزیابی: فعالیت دانشجو و پروژه عملی			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	☒ بله ☐ خیر	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟	بازدید ☐	سفر ☐	خیر ☒
روش تدریس: آموزش نظری و عملی همچنین ارائه نمونه ها و مصادیق هنری در هر یک از مباحث شرح درس با تأکید بر آثار هنرهای سنتی به ویژه بافته ها			

هدف درس:

آشنایی با عناصر بصری در هنرهای تجسمی و قدرت تجزیه و درک آنها.

رئوس مطالب:

۱. شناخت عناصر بصری نظیر: نقطه، خط، سطح، حجم و همچنین بافت، نور، سایه و ...
۲. شناخت مفاهیم و روابط بین عناصر نظیر: ریتم، حرکت، هماهنگی، تناسب، تعادل و ...
۳. آشنایی با مفاهیم فرم و فضاها و دو بعدی در آثار هنری
۴. تمرین عملی در هر یک از موارد فوق.

شماره درس: ۰۹ نام درس: مبانی هنرهای تجسمی ۲ نام انگلیسی: Fundamentals Of Visual Arts ۲

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۱	تعداد واحد عملی: ۱	تعداد واحد کارگاهی: ---	تعداد واحد آزمایشگاهی: ---
تعداد ساعت: ۱۶	تعداد ساعت: ۳۲	تعداد ساعت: ---	تعداد ساعت: ---
نوع درس			
☐ جبرانی	☐ اصلی	☒ پایه	☐ اختیاری
☐ تخصصی			
درس های پیش نیاز: ---			
درس های هم نیاز: ---			
روش ارزیابی: فعالیت دانشجو در طول ترم و انجام پروژه عملی در پایان ترم			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟			
☐ بازدید ☐ سفر ☒ خیر			
روش تدریس: آموزش نظری و عملی همچنین ارائه نمونه ها و مصادیق هنری در هر یک از مباحث، شرح درس با تأکید بر آثار هنرهای سنتی به ویژه بافته ها			

هدف درس:

آشنایی با اصول رنگ شناسی و کاربرد آن در هنرهای تجسمی

رئوس مطالب:

۱. شناخت نور، تأثیر و نقش آن در طبیعت و اشیا
۲. شناخت انواع رنگ های مورد استفاده در آثار هنری و نحوه به کارگیری آنها
۳. شناخت کیفیات و حالات مختلف رنگ از قبیل: رنگ های اصلی، مکمل، متضاد، سرد و گرم
۴. شناخت و تمرین عملی در ترکیب رنگ، دایره رنگ، ارتفاع رنگ و

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	میانی هنر تجسمی	مهرنوش ارشدی	۱۳۸۸	کتاب آبان

شماره درس: ۱۰ نام درس: طراحی پایه نام انگلیسی: Basic Drawing

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ---	تعداد واحد عملی: ---	تعداد واحد کارگاهی: ۳	تعداد واحد آزمایشگاهی: ---
تعداد ساعت: ---	تعداد ساعت: ---	تعداد ساعت: ۱۴۴	تعداد ساعت: ---
نوع درس			
☐ جبرانی	☐ اصلی	☒ پایه	☐ اختیاری
☐ تخصصی			
درس های پیش نیاز: ---			
درس های هم نیاز: ---			
روش ارزیابی: فعالیت دانشجوی و انجام پروژه های عملی در طول ترم			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟	بازدید ☐	سفر ☐	خیر ☒
روش تدریس: آموزش عملی و تمرین در هر یک از موارد			

هدف درس:

تقویت قدرت دید و دست و هماهنگی آنها با ذهن، در طراحی و شناخت روابط بین فرم ها در طبیعت.

رئوس مطالب:

۱. آشنایی با انواع ابزار و وسایل طراحی و نحوه به کارگیری آنها
۲. آشنایی با شیوه ها و فنون مختلف طراحی
۳. شناخت انواع خط، حالات و عملکرد آنها در طراحی
۴. طراحی از عناصر مختلف طبیعت
۵. آشنایی با نور، سایه، طرح حالات و جنسیت اشیا
۶. طراحی از طبیعت بی جان، موجودات زنده و انسان
۷. طراحی از فضاها و معماری
۸. آشنایی با مفهوم ترکیب بندی.

شماره درس: ۱۱ نام درس: عکاسی نام انگلیسی: Photography

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۱	تعداد واحد عملی: ۱	تعداد واحد کارگاهی: —	تعداد واحد آزمایشگاهی: —
تعداد ساعت: ۱۶	تعداد ساعت: ۳۲	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: —
نوع درس			
☐ جبرانی	☐ اصلی	☒ پایه	☐ اختیاری
☐ تخصصی			
درس های پیش نیاز: —			
درس های هم نیاز: —			
روش ارزیابی: آزمون کتبی، ارزیابی دانشجو در طول ترم و پروژه عملی			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟			
☐ بازدید ☐ سفر ☒ خیر			
روش تدریس: آموزش نظری و عملی مطابق با شرح درس			

هدف درس:

آشنایی با دوربین و انواع دوربین (آنالوگ و دیجیتال).

رئوس مطالب:

۱. آشنایی با ویژگی های فیزیکی نور
۲. آشنایی با انواع دوربین، اجزا و نحوه کار آنها (آنالوگ و دیجیتال)
۳. آشنایی با نورسنج و نحوه استفاده از آن (آنالوگ و دیجیتال)
۴. آموزش نحوه عکس برداری با دوربین در عکاسی (آنالوگ و دیجیتال)
۵. آشنایی با انواع لنزها و کاربرد آنها در عکاسی (آنالوگ و دیجیتال)
۶. آشنایی با انواع فیلتر و فراگیری نحوه استفاده از آن در عکاسی (آنالوگ و دیجیتال)
۷. آشنایی با ماکروگرافی و فراگیری روش های گوناگون انجام آن (آنالوگ و دیجیتال)
۸. فراگیری کپی برداری با دوربین عکاسی (آنالوگ و دیجیتال)

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	عکاسی پایه	رضا نبوی	۱۳۸۸	دانشگاه هنر
۲	عکاسی پیشرفته	رضا نبوی	۱۳۸۹	دانشگاه هنر

شماره درس: ۱۲ نام درس: کاربرد کامپیوتر در طراحی و بافت فرش

نام انگلیسی: Computer Aided Design and Wearing of Carpets

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۱	تعداد واحد عملی: ۱	تعداد واحد کارگاهی: ---	تعداد واحد آزمایشگاهی: ---
تعداد ساعت: ۱۶	تعداد ساعت: ۳۲	تعداد ساعت: ---	تعداد ساعت: ---
نوع درس			
☐ جبرانی	☐ اصلی	☒ پایه	☐ اختیاری
☐ تخصصی			
درس های پیش نیاز: ---			
درس های هم نیاز: ---			
روش ارزیابی: آزمون کتبی و کار عملی با ارایه یک نقشه فرش به صورت کامپیوتری			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا تحویل پروژه عملی دارد؟	
☒ بله	☒ بله	☒ بله	☐ خیر
☐ خیر	☐ خیر	☐ خیر	☐ خیر
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟			
☐ بازدید ☐ سفر ☒ خیر			
روش تدریس: آموزش نظری و عملی در هر یک از موارد			

هدف درس:

آشنایی با نرم افزارهای کامپیوتری و کاربرد آنها در طراحی و بافت فرش.

رئوس مطالب:

۱. نقش کامپیوتر در طراحی و بافت فرش
۲. شناخت نرم افزارهای کاربردی در طراحی فرش
۳. تهیه نقشه فرش با استفاده از کامپیوتر
۴. شطرنجی کردن، رنگ گذاری، تغییر رنگ و ابعاد در نقشه فرش با استفاده از کامپیوتر.

شماره درس: ۱۳ نام درس: سیر تحول نقش در هنر ایران

نام انگلیسی: Persian Motifs (An Evolutionary History)

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی: —	تعداد واحد کارگاهی: —	تعداد واحد آزمایشگاهی: —
تعداد ساعت: ۳۲	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: —
نوع درس			
☐ جبرانی	☒ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری
☐ تخصصی			
درس های پیش نیاز: آشنایی با هنرهای سنتی ایران، آشنایی با بافته های سنتی ایران، آشنایی با هنر در تاریخ (۱)، طراحی سنتی (۲)			
درس های هم نیاز: —			
روش ارزیابی: آموزش نظری همراه با معرفی نمونه های شاخص هر دوره با استفاده از فیلم و اسلاید			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟	بازدید ☐	سفر ☐	خیر ☒
روش تدریس: براساس آزمون کتبی			

هدف درس:

آشنایی با نقش و نگارهای گوناگون و سیر تحول آن در دوره های مختلف تاریخی ایران.

رئوس مطالب:

۱. ایران باستان:

آشنایی با نقوش سفالینه های پیش از تاریخ

آشنایی با نقش در آثار دوره های ایلامی، ماد، هخامنشی، سلوکی، اشکانی و ساسانی

۲. ایران دوره اسلامی:

آشنایی با نقش در آثار اوایل دوره اسلامی تا عهد سلجوقی و آثار دوره های سلجوقی، ایلخانی، تیموری، صفوی، زند و قاجار

بررسی نقش در دوره های مختلف بر آثار: مهر، سکه، سفال و کاشی، فلز، پارچه و منسوجات، نقاشی، نقش برجسته، آثار چوبی، کتاب و....

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	سیر هنر ایران	پوپ / پرویز ناتل خانلری	۱۳۸۰	علمی و فرهنگی
۲	فرهنگ مصور نام‌های ایران	ملیحه کرباسیان	۱۳۷۹	فرشاد
۳	هنرهای ایران	پرویز مرزبان	۱۳۷۴	پژوهش فرزانه روز
۵	هنر ایران در دوران ماد و هخامنشی	احسان یار شاطر		آگاه
۶	هنر ایران در دوران پارتی و ساسانی			
۷	اوج درخشان هنر ایران			
۸	هنر در گذر زمان	محمد تقی فرامرزی	۱۳۹۴	کاوش پرداز

شماره درس: ۱۴ نام درس: طراحی سنتی ۱ نام انگلیسی: Tradition Desgining

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۱	تعداد واحد عملی: —	تعداد واحد کارگاهی: ۱	تعداد واحد آزمایشگاهی: —
تعداد ساعت: ۱۶	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: ۴۸	تعداد ساعت: —
نوع درس			
☐ جبرانی	☒ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری
☐ تخصصی			
درس های پیش نیاز: هندسه نقوش در هنرهای سنتی ایران			
درس های هم نیاز: —			
روش ارزیابی: کار عملی دانشجو در طول ترم و امتحان عملی			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟	بازدید ☐	سفر ☐	خیر ☒
روش تدریس: آموزش نظری و عملی مطالب و تمرین در هر یک از موارد			

هدف درس:

توانایی در طراحی انواع نقوش سنتی در زمینه اسلیمی و ختایی و آشنایی با آن.

رئوس مطالب:

- آشنایی با انواع نقوش سنتی (هندسی، شکسته، گردان)
- آشنایی با اجزای تشکیل دهنده نقوش شکسته و گردان
- توانایی طراحی و تمرین عملی در هر یک از اجزای تشکیل دهنده طرح ها و نقوش اعم از نقوش اسلیمی، ختایی و نقش مایه های آنها
- آشنایی با نحوه تبدیل خطوط هندسی به خطوط منحنی در نقوش هندسی
- آشنایی با نحوه تزئین و ترکیب نقوش هندسی با طرح های اسلیمی، ختایی و ...
- به کارگیری نظام های هندسی در پیدایش اشکال و طرح های واگیره
- آشنایی با انواع قوس های منحنی در طراحی سنتی و کاربرد آن
- آشنایی و شناخت با نحوه ترکیب بندی نقوش اسلیمی به صورت ساده
- آشنایی و شناخت با نحوه ترکیب بندی نقوش ختایی به صورت ساده.

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	مبانی طراحی سنتی ایران	علی حصوری	۱۳۸۱	چشمه

شماره درس: ۱۵ نام درس: طراحی سنتی ۲ نام انگلیسی: Tradition Desginingr۲

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۱	تعداد واحد عملی: —	تعداد واحد کارگاهی: ۱	تعداد واحد آزمایشگاهی: —
تعداد ساعت: ۱۶	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: ۴۸	تعداد ساعت: —
نوع درس			
☐ جبرانی	☒ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری
☐ تخصصی			
درس های پیش نیاز: توانایی در طراحی انواع نقوش سنتی در زمینه اسلیمی و ختایی و آشنایی با آن			
درس های هم نیاز: —			
روش ارزیابی: ارائه حداقل ۳ نمونه کار عملی از موارد بالا و ارزیابی فعالیت و تمرین کلاسی در طول ترم و امتحان عملی			
آیا امتحان میان ترم کتبی دارد؟	آیا امتحان پایان ترم کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟	بازدید ☐	سفر ☐	خیر ☒
روش تدریس: آموزش نظری و عملی مطالب و تمرین در هر یک از موارد.			

هدف درس:

توانایی و مهارت در طراحی سنتی و ترکیب بندی آن با توجه به ویژگی های هر منطقه.

رئوس مطالب:

۱. ترکیب بندی اجزای تشکیل دهنده نقوش در طراحی ختایی
۲. ترکیب بندی اجزای تشکیل دهنده نقوش در طراحی اسلیمی
۳. ترکیب بندی طرح های اسلیمی و ختایی
۴. ترکیب بندی اجزای تشکیل دهنده نقوش رایج و شاخص با توجه به ویژگی های هر منطقه
۵. حاشیه سازی با طرح های اسلیمی، ختایی و دیگر طرح های رایج در هر منطقه و نحوه محاسبه آن
۶. آشنایی با انواع قاب بندی و فضا سازی در طراحی سنتی
۷. آشنایی با تقسیم بندی دایره و چند ضلعی های منتظم به منظور طراحی ترنج های مدور (شمسه) و گوشه لچک های مختلف
۸. طراحی نمونه های مختلف قاب ها، سر ترنج ها، گلدان ها و دیگر عناصر و سطوح مختلف طراحی سنتی با توجه به ویژگی های هر منطقه
۹. تمرین و پر کردن سطوح و قاب های مختلف

۱۰. شناخت نحوه انتقال طرح و آشنایی با آن.

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	مبانی طراحی سنتی ایران	علی حصوری	۱۳۸۱	چشمه

شماره درس: ۱۶ نام درس: طراحی فرش ۱ نام انگلیسی: Carpet Design ۱

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۱	تعداد واحد عملی: —	تعداد واحد کارگاهی: ۲	تعداد واحد آزمایشگاهی: —
تعداد ساعت: ۱۶	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: ۹۶	تعداد ساعت: —
نوع درس			
☐ جبرانی	☒ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری
☐ تخصصی			
درس های پیش نیاز: طراحی سستی (۲)			
درس های هم نیاز: —			
روش ارزیابی: ارائه حداقل ۳ کار عملی براساس شرح درس و انتقال آن بر روی کاغذ شطرنجی با رجشمارهای مختلف			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟			
☐ بله ☒ خیر			
روش تدریس: آموزش نظری و عملی همراه با معرفی نمونه های مطرح در فرش ایران به همراه نمایش فیلم و اسلاید			

هدف درس:

توانایی در طراحی فرش واگیره ای و یک چهارم به صورت گردان با توجه به ویژگی های هر منطقه و آشنایی با آن.

رئوس مطالب:

۱. آشنایی با انواع کاغذ شطرنجی و رابطه آن با رج شمار فرش
۲. آشنایی با محاسبات نقشه
۳. طراحی از نوع واگیره ای براساس انواع روش های گسترش، قرینه ای، سرهم سوار، جرخشی به ترتیب مشابه (مینا خانی، محرمات، ماهی درهم)
۴. طراحی واگیره ای بر اساس روش گسترش ترکیبی مشابه (ظل السلطان)
۵. طراحی فرش با نقشه یک چهارم مشابه (لچک ترنج)
۶. طراحی حاشیه برای هر یک از موارد بالا.

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	سیری در هنر ایران	پوپ / پرویز ناتل خانلری	۱۳۸۰	علمی فرهنگی
۲	طراحان بزرگ فرش ایران	شیرین صور اسرافیل	۱۳۷۱	پیکان
۳	طرح های حسین طاهرزاده بهزاد	-	۱۳۷۸	فرهنگسرا (پساوی)

شماره درس: ۱۲ نام درس: شناخت طرح و نقش فرش ایران

نام انگلیسی: Recognition of Designs and Motifs of Persian Carpets

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی: —	تعداد واحد کارگاهی: —	تعداد واحد آزمایشگاهی: —
تعداد ساعت: ۳۲	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: —
نوع درس			
☐ جبرانی	☒ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری
☐ تخصصی			
درس های پیش نیاز: تاریخ فرش ایران، طراحی سنتی (۲)			
درس های هم نیاز: —			
روش ارزیابی: آزمون کتبی و کار پژوهشی بر اساس شرح درس			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟			
☐ بله ☒ خیر			
روش تدریس: آموزش نظری همراه با نمایش اسلاید و فیلم			

هدف درس:

آشنایی با طبقه بندی انواع طرح، نقش و نقش مایه های رایج در فرش ایران.

رئوس مطالب:

آشنایی با طرح ها و نقوش اصلی فرش ایران و ویژگی های آنها از جمله: باغی، گلستان، جنگلی، درختی، لچک ترنج، افشان، گلدانی، محرابی، محرمات، شکارگاه، تصویری (منظره، مینیاتور و...)، تکراری (واگیره ای، سر هم سوار، قاب قابی، خشتی، ظل السطانی، ماهی درهم، مینا خانی، انواع بته ای، تاریخی، اسلامی، نقش زیر خاکی) گنبدی، تلفیقی و...

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	اسلمی و نشان های قالی، کاشی، تذهیب	پرویز اسکندر	۱۳۸۳	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
۲	اسلمی و ختایی، گل های شاه عباسی	ارنست کونل	۱۳۸۱	یساولی
۳	آشنایی با طرح های فرش ایران و جهان	ژاله صور اسرافیل	۱۳۷۸	تهران
۴	شناخت طرح ها و نقشه های فرش	ابوالفضل و کیلی	۱۳۸۲	نقش هستی
۵	بهارستان	غلامعلی کلور	۱۳۸۴	زرین و سیمین

شماره درس: ۱۸ نام درس: شناخت نقوش فرش های مناطق مختلف ایران

نام انگلیسی: Recognition of the Local Carpet Designs

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی: —	تعداد واحد کارگاهی: —	تعداد واحد آزمایشگاهی: —
تعداد ساعت: ۳۲	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: —
نوع درس			
☐ جبرانی	☒ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری
☐ تخصصی			
درس های پیش نیاز: طراحی فرش (۱)، شناخت طرح و نقش فرش ایران			
درس های هم نیاز: —			
روش ارزیابی: آزمون کتبی و پروژه تحقیقی متناسب با شرح درس			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	
آیا نیاز به بازدید و سفر علمی دارد؟			
☐ بازدید ☒ سفر ☐ خیر			
روش تدریس: آموزش نظری همراه با نمایش اسلاید و فیلم			

هدف درس:

آشنایی با سبک های مختلف طرح، نقش، رنگ و فرش در مناطق شاخص فرش بافی ایران.

رئوس مطالب:

۱. تحلیل و توصیف مفهوم سبک در فرش
۲. آشنایی با سبک های مختلف طرح، نقش، رنگ فرش ایران در حوزه های: اصفهان، کاشان، نائین، تهران، ورامین، قم، خراسان شمالی، خراسان رضوی، خراسان جنوبی، اراک، خمین، فارس، کردستان، کرمانشاه، کرمان، همدان، ملایر، ایلام، چهارمحال و بختیاری، ترکمن، کلاردشت، بلوچ، اردبیل، آذربایجان غربی، آذربایجان شرقی
۳. آشنایی با هنرمندان شاخص طراح و نقاش فرش در هر یک از حوزه های یاد شده در گذشته و حال.

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	آشنایی با طرح های فرش ایران و جهان	ژاله صور اسرافیل	۱۳۷۸	تهران
۲	شناخت طرح ها و نقشه های فرش	ابوالفضل و کیلی	۱۳۸۲	نقش هستی

شماره درس: ۱۹ نام درس: سبک های بافت فرش در مناطق مختلف ایران

نام انگلیسی: Local Carpet Wearings Technigues

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی: ---	تعداد واحد کارگاهی: ---	تعداد واحد آزمایشگاهی: ---
تعداد ساعت: ۳۲	تعداد ساعت: ---	تعداد ساعت: ---	تعداد ساعت: ---
نوع درس			
☐ جبرانی	☒ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری
☐ تخصصی			
درس های پیش نیاز: بافت فرش (۳)، شناخت طرح و نقش مناطق مختلف ایران			
درس های هم نیاز: ---			
روش ارزیابی: بر اساس آزمون کتبی و ارائه پروژه			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟	بازدید ☐	سفر ☐	خیر ☒
روش تدریس: آموزش نظری همراه با نمایش اسلاید و فیلم			

هدف درس:

آشنایی با سبک های بافت فرش در مناطق شاخص فرش بافی ایران.

رئوس مطالب:

۱. تحلیل و توصیف مفهوم سبک در شیوه های بافت فرش ایران
۲. مطالعه و بررسی مواد اولیه، ابزار، دار، چله کشی، رنگرزی و شیوه های بافت فرش در مناطق مختلف ایران.

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	پژوهشی در فرش ایران	تورج زوله	۱۳۸۱	یساولی
۲	مقدمه ای بر شناخت قالی ایران	جواد یساولی	۱۳۷۵	یساولی

شماره درس: ۲۰ نام درس: شناخت طرح و نقش گلیم و بافت های سوزنی نام انگلیسی:

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی: —	تعداد واحد کارگاهی: —	تعداد واحد آزمایشگاهی: —
تعداد ساعت: ۳۲	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: —
نوع درس			
☐ جبرانی	☒ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری
☐ تخصصی			
درس های پیش نیاز: هندسه نقوش در هنرهای سنتی ایران، آشنایی با بافته های سنتی ایران			
درس های هم نیاز: —			
روش ارزیابی: آزمون کتبی			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟			
☐ بازدید ☐ سفر ☒ خیر			
روش تدریس: آموزش نظری و معرفی نمونه ها با بهره گیری از فیلم و اسلاید			

هدف درس:

آشنایی با انواع طرح ها و نقوش رایج در گلیم حوزه های مختلف ایران.

رئوس مطالب:

۱. طبقه بندی طرح و نقش گلیم
۲. طبقه بندی طرح و نقش بافت های سوزنی (ورنی، رند، شیریکی)
۳. زمینه های شکل گیری نقش در گلیم و سوزنی
۴. آشنایی با ویژگی های طرح، نقش و نقش مایه های انواع گلیم و بافت های سوزنی در حوزه های مختلف ایران شامل: فارس، اصفهان، بختیاری، کردستان، کرمانشاه، آذربایجان، خراسان، کرمان، مازندران، گلستان، به ویژه طرح و نقش انواع گلیم و بافت های سوزنی افشاری، قشقایی، بختیاری، شاهسون، کردی و ...

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	دست بافته های عشایری و روستایی فارس	سیروس پرهام	۱۳۷۵	سروش
۲	گلیم بافی کردستان	حسین طایی	۱۳۶۵	سازمان صنایع دستی ایران
۳	شناخت گلیم	زهرا جزایری	۱۳۸۱	سروش

شماره درس: ۲۱ نام درس: طراحی، بافت گلیم و بافت های سوزنی نام انگلیسی:

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۱	تعداد واحد عملی: —	تعداد واحد کارگاهی: ۲	تعداد واحد آزمایشگاهی: —
تعداد ساعت: ۱۶	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: ۹۶	تعداد ساعت: —
نوع درس			
☐ جبرانی	☒ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری
☐ تخصصی			
درس های پیش نیاز: شناخت طرح و نقش گلیم و بافت های سوزنی			
درس های هم نیاز: —			
روش ارزیابی: طراحی و بافت یک گلیم و یک بافته سوزنی در ابعاد ۳۰×۲۰			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟			
☐ بازدید ☐ سفر ☒ خیر			
روش تدریس: آموزش عملی در هر یک از موارد			

هدف درس:

آشنایی با طراحی و انواع بافت گلیم و بافت های سوزنی.

رئوس مطالب:

۱. طراحی یک نمونه طرح گلیم
۲. طراحی یک نمونه طرح بافت های سوزنی
۳. آشنایی با دار و ابزار بافت گلیم بافی و بافت های سوزنی
۴. آشنایی با مواد اولیه بافت گلیم بافی و بافت های سوزنی
۵. آشنایی با شیوه های بافت انواع گلیم (گلیم چاک دار، ساده پیوند تار مشترک، ساده پیوند بود، ساده بافت غیر هم سطح، بود آزاد و ...)
۶. آشنایی با شیوه های بافت های سوزنی (شیریکی پیچ، ورنی، وارونه پیچ، رند)
۷. آشنایی با نحوه چله کشی و بافت یک نمونه گلیم بافی
۸. آشنایی با نحوه چله کشی و بافت یک نمونه از بافت های سوزنی.

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	شناخت گلیم	زهره جزایری	۱۳۸۱	سروش
۲	گلیم ایران	آلستر هال / کرامت اله افسر	۱۳۷۵	فرهنگسرا
۳	جیوان	پرویز همایون پور	۱۳۸۳	چشمه
۴	سفره های کامو	پرویز تناولی	۱۳۷۶	فرهنگسرا

شماره درس: ۲۲ نام درس: بافت فرش ۱ نام انگلیسی: Carpet Wearings

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۱	تعداد واحد عملی: —	تعداد واحد کارگاهی: ۲	تعداد واحد آزمایشگاهی: —
تعداد ساعت: ۱۶	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: ۹۶	تعداد ساعت: —
نوع درس			
☐ جبرانی	☒ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری
☐ تخصصی			
درس های پیش نیاز: علوم الباف و آزمایشگاه			
درس های هم نیاز: —			
روش ارزیابی: آزمون کتبی و ارائه کار عملی حداقل در ابعاد ۲۵ × ۲۰ سانتی متر با رجشمار ۲۵ تا ۳۵ بر اساس تشخیص مدرس			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟	بازدید ☐	سفر ☐	خیر ☒
روش تدریس: تحلیل های نظری و تمرین های علمی و کارگاهی			

هدف درس:

آشنایی با بافت قالی لول به شیوه ترکی و آموزش آن.

رئوس مطالب:

- آشنایی با انواع دار و ابزار بافت مورد استفاده در فرش ترکی بافت
- آشنایی با واحد اندازه گیری در فرش و اجرای آنها (ذرع ترکی، ذرع فارسی، متر و ...)
- آشنایی با شیوه های بافت فرش (لول، نیم لول، تخت باف)
- تعریف رجشمار، رجشمار عرضی و طولی، و روش محاسبه آن در بافت فرش
- آموزش نحوه اجرای چله کشی ترکی و شیوه اجرایی آن
- آشنایی با عیوب چله کشی و راه رفع آنها (عدم تراکم یکسان تارها، نایکخواختی کشش تارها، رعایت نشدن ضرب در بعضی از تارها، کم و زیاد داشتن تار نسبت به نقشه)
- آموزش مهارت های اولیه بافت لول ترکی (مهار سازی، بودکشی، گره زدن، قیچی زدن، شیرازه پیچی، نقشه خوانی و ...)
- آموزش اصول گردش چله ترکی و پایین کشی قالی و مهار سازی آن
- آشنایی با عیوب بافت فرش لول ترکی و روش رفع آنها ۴۷

۱۰. آشنایی با شیوه اصول بریدن فرش تمام شده از دار قالی بافی

۱۱. اجرای یک نمونه بافت به شیوه لول ترکی (نمونه اول به ابعاد کوچک جهت کسب مهارت اولیه و نمونه دوم بزرگ تر و ریزتر جهت کسب مهارت کافی و تکمیلی در قالی بافی ترکی).

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	سیری در هنر قالی بافی ایران	محمد جواد نصیری	۱۳۷۲	تهران
۲	آموزش هنر قالی بافی	پور اندخت نیرومند	۱۳۸۹	بازتاب
۳	هنر و صنعت قالی بافی در ایران	منصور ورزی	۱۳۵۵	رز
۴	فرش ایران سیری در مراحل تکمیل	شیرین صور اسرافیل	۱۳۷۴	مؤلف

شماره درس: ۲۳ نام درس: بافت فرش ۲ نام انگلیسی: Carpet Wearings

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۱	تعداد واحد عملی: ---	تعداد واحد کارگاهی: ۲	تعداد واحد آزمایشگاهی: ---
تعداد ساعت: ۱۶	تعداد ساعت: ---	تعداد ساعت: ۹۶	تعداد ساعت: ---
نوع درس			
☐ جبرانی	☒ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری
☐ تخصصی			
درس های پیش نیاز: بافت فرش (۱)			
درس های هم نیاز: ---			
روش ارزیابی: آزمون کتبی و ارائه کار عملی ۲۵ × ۲۰ سانتی متری با رجشمار ۳۵ تا ۵۰ بر اساس تشخیص مدرس			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟			
☐ بازدید ☐ سفر ☒ خیر			
روش تدریس: تحلیل نظری و تمرین علمی و کارگاهی			

هدف درس:

آشنایی با بافت قالی لول به شیوه فارسی و آموزش آن.

رئوس مطالب:

۱. آشنایی با انواع دار و ابزار بافت مورد استفاده در فرش مناطق فارسی بافت
۲. آشنایی با رجشمار در فرش بافی فارسی (گره ذرعی، صدتایی، خانه و...)
۳. آشنایی با چله کشی ایلیاتی (چله کشی مستقیم روی دار)
۴. آشنایی با کوچی و اصول بستن کوچی و هاف گذاری
۵. آشنایی با بافت فرش فارسی، زیر سازی و گلیم بافی، گره یا خفت فارسی با قلاب و بدون آن، نقشه خوانی، بود دهی، شیرازه پیچی و پرداخت
۶. شناخت و اجرای چله دوانی
۷. شناخت و اجرای چله کشی غیر مستقیم
۸. شناخت عیوب چله کشی و روش رفع آن
۹. شناخت و اجرای مهار سازی و زیر سازی (دوگره، گلیم بافی، گره ترینی)
۱۰. آشنایی با اصطلاحات نقشه خوانی، نقشه زدن، ته نقشه انداختن

۱۱. شناخت و اجرای پائین کشی در بافت فارسی، دوخت و تسمه کوبی

۱۲. آشنایی با عیوب بافت لول و روش رفع آن

۱۳. آشنایی با شیوه بریدن و پایین آوردن فرش تمام شده از دار قالی بافی

۱۴. آشنایی با تکمیل فرش فارسی پس از پایین آمدن از روی دار

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	سیری در هنر قالی بافی ایران	محمد جواد نصیری	۱۳۷۲	تهران
۲	آموزش هنر قالی بافی	پور اندخت نیرومند	۱۳۸۹	بازتاب
۳	هنر و صنعت قالی بافی ایران	منصور ورزی	۱۳۵۵	رز
۴	فرش ایران سیری در مراحل تکمیل	شیرین صور اسرافیل	۱۳۷۴	مؤلف

شماره درس: ۲۴ نام درس: شیمی کاربردی فرش نام انگلیسی: *Chemical Applications in Carpet WSearing*

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۱ تعداد ساعت: ۱۶	تعداد واحد عملی: — تعداد ساعت: —	تعداد واحد کارگاهی: — تعداد ساعت: —	تعداد واحد آزمایشگاهی: ۱ تعداد ساعت: ۳۲
نوع درس			
☐ جبرانی	☒ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری ☐ تخصصی
درس های پیش نیاز: —			
درس های هم نیاز: —			
روش ارزیابی: آزمون کتبی و ارائه گزارش کار آزمایشگاه در پایان ترم			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟ ☐ خیر ☒ بله	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟ ☐ خیر ☒ بله	آیا پروژه عملی دارد؟ ☐ خیر ☒ بله	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟ ☐ بازدید ☐ سفر ☒ خیر			
روش تدریس: آموزش نظری و کار عملی در آزمایشگاه شیمی			

هدف درس:

آشنایی با مباحث پایه شیمی برای شناخت مواد مورد استفاده در فرش.

رئوس مطالب:

- آشنایی با نکات ایمنی در آزمایشگاه و شناخت علائم به کار رفته روی مواد ونحوه استفاده از مواد خطرناک در آزمایشگاه
 - نظریه اتمی، وزن اتمی، اتم گرم و مول، محاسبات شیمیایی، ساختمان اتم ترازهای انرژی و جدول تناوبی
 - پیوندهای شیمیایی: پیوند های یونی و کوالانس، واندر والس، پیوندهای هیدروژنی، قطبیت و ...
 - محلول سازی و محاسبات مربوط به محلول ها با درجه خلوص متفاوت
 - اسید ها، بازها و شناخت کامل اسید ها و بازها، رقیق سازی اسید ها، محلول های تامپون، آمفوتر، شناخت آب، سختی آب و روش اندازه گیری سختی آب
 - شیمی آلی: مونومر، پلیمر، کوپلیمر و آروماتیک ها، واکنش های بین زنجیره ای، شناخت اسید ها، فرمول های شیمیایی رنگ ها و طبقه بندی ساختمان شیمیایی آنها، مواد و واسطه تولید رنگ
- مباحث آزمایشگاهی:

۲. آشنایی با مواد شیمیایی: اسیدها، بازها، نمک ها و سایر عناصر شیمیایی

۳. محلول سازی (درصدهای وزنی / وزنی، وزنی / حجمی) و آماده سازی شناساگرهای متیل اورانژ، فنل فتالین

۴. تیتراسیون

۵. اندازه گیری سختی آب

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	شیمی عمومی ۱	مورتمبر / عیسی یاوری	۱۳۹۰	مرکز نشر دانشگاهی
۲	شیمی عمومی ۲	مورتمبر / عیسی یاوری	۱۳۹۰	مرکز نشر دانشگاهی

شماره درس: ۲۵ نام درس: علوم الیاف و آزمایشگاه نام انگلیسی: Fiber Saience and Laboratory

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی: —	تعداد واحد کارگاهی: —	تعداد واحد آزمایشگاهی: ۱
تعداد ساعت: ۳۲	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: ۳۲
نوع درس			
☐ جبرانی	☒ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری
☐ تخصصی			
درس های پیش نیاز: شیمی کاربردی فرش			
درس های هم نیاز: —			
روش ارزیابی: آزمون کتبی و ارائه گزارش کار آزمایشگاه			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟	بازدید ☒	سفر ☐	خیر ☐
روش تدریس: آموزش نظری، عملی و کارآزمایشگاهی			

هدف درس:

آشنایی با اصول و تعاریف اولیه الیاف و شناخت مواد اولیه مورد استفاده در فرش.

رئوس مطالب:

۱. طبقه بندی الیاف (الیاف مصنوعی و الیاف طبیعی)، ساختمان شیمیایی الیاف (پیوندهای بین زنجیره ای و بین ملکولی، آمورف و کریستال) جذب رطوبت، خواص حرارتی الیاف (ترموست و ترموپلاست) استحکام و ازدیاد طول الیاف، تنالیزی، توانایی ریسندگی، برگشت پذیری، الاستیته، چگالی، ظرافت، تجعد و خواص الکتریکی
۲. نمره نخ و تبدیل آنها به یکدیگر و بررسی مسائل عملی نمره نخ در فرش دستباف (به طور مثال میزان نخ مورد نیاز برای گرفتن چله فرش)، خواص الیاف در سیستم های ریسندگی، سیستم های ریسندگی نخ های پنبه ای و پشمی و تفاوت آنها با یکدیگر، خواص نخ های تک لا و چند لا، تاب نخ و اثر تاب در خواص نخ، روش های تاب، آماده سازی انواع نخ های چله فارسی و ترکی
۳. بررسی الیاف پنبه: ساختمان شیمیایی، مراحل و پارامترهای کاشت و داشت و برداشت، چین کردن پنبه، جذب رطوبت، تأثیر مواد شیمیایی روی پنبه، سریزه کردن پنبه، اثر حرارت و شعله روی پنبه، تاب و استحکام نخ های پنبه ای به کار رفته در چله فرش دستباف

۴. بررسی الیاف پشم: اهمیت اقتصادی، طریقه تولید، معرفی و طبقه بندی انواع الیاف کمپ، هترو تاپ، پشم چینی و تأثیر پارامترهای آن بر خواص الیاف، طبقه بندی انواع الیاف پشم، ساختمان شیمیایی و فیزیکی الیاف پشم، تأثیر حرارت و رطوبت و مواد شیمیایی روی پشم، معرفی پشم های زنده و دماغی، کربونیزه کردن پشم، شستشو و سفیدگری.

۵. بررسی الیاف ابریشمی: اهمیت اقتصادی ابریشمی، تولید ابریشمی، جایگاه ابریشم در فرش، طبقه بندی و نمره گذاری ابریشم، ساختمان شیمیایی و فیزیکی ابریشم، تأثیر حرارت و رطوبت و مواد شیمیایی روی ابریشم، صمغ گیری ابریشم، وزن دهی ابریشم، شناخت ابریشم های داخلی و خارجی

۶. الیاف مصنوعی: آشنایی با انواع الیاف مصنوعی: پلی استر، ویسکوز، اکریلیک و نحوه کاربرد الیاف مصنوعی در فرش دستباف.

مباحث آزمایشگاهی:

۱. شناخت الیاف از طریق تست سوخت
۲. شناخت الیاف به صورت میکروسکوپی
۳. اثر مواد شیمیایی (اسید ها و بازها) روی الیاف
۴. شناخت الیاف از طریق مواد شیمیایی مطابق با یکی از استانداردهای علمی
۵. اندازه گیری نمره نخ الیاف به روش سنتی
۶. اندازه گیری رطوبت الیاف در آزمایشگاه و نحوه نمونه گیری استاندارد (رطوبت بازیافتی و محتوی)
۷. اندازه گیری استحکام الیاف و ازدیاد طول الیاف
۸. اندازه گیری تاب های یک لا و چند لا.

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	خصوصیات الیاف نساجی	محسن حسامی شریفی	۱۳۷۴	مرکز نشر دانشگاهی
۲	الیاف شناسی	ستاره امیری	۱۳۸۹	سمت

شماره درس: ۲۶ نام درس: رنگرزی شیمیایی نام انگلیسی: Chemical Dying

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۱	تعداد واحد عملی: ---	تعداد واحد کارگاهی: ۱	تعداد واحد آزمایشگاهی: ---
تعداد ساعت: ۱۶	تعداد ساعت: ---	تعداد ساعت: ۴۸	تعداد ساعت: ---
نوع درس			
☐ جبرانی	☒ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری
☐ تخصصی			
درس های پیش نیاز: علوم الیاف و آزمایشگاه			
درس های هم نیاز: ---			
روش ارزیابی: آزمون کتبی، کار عملی و گزارش کار آزمایشگاهی ارائه شده			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
☐ خیر ☒ بله	☐ خیر ☒ بله	☐ خیر ☒ بله	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟			
☐ سفر ☐ بازدید ☒ خیر			
روش تدریس: آموزش نظری، عملی و کار آزمایشگاهی به همراه بازدید از کارگاه های فعال رنگرزی در حوزه دانشگاهی			

هدف درس:

آشنایی با رنگ های شیمیایی مورد استفاده در رنگرزی فرش دستباف.

رئوس مطالب:

الف - مباحث نظری:

۱. آشنایی با رنگ و فرمول های رنگی، مکانیزم های جذب رنگ آب مورد نیاز در رنگرزی، حمام رنگرزی
۲. نسخه رنگی محاسبات مربوط به نسخه های رنگرزی و بررسی منحنی رنگرزی (بررسی دما و زمان در رنگرزی)
۳. طبقه بندی رنگ های شیمیایی و کاربرد آنها روی الیاف و معرفی رنگ های مناسب الیاف مختلف
۴. طبقه بندی و بررسی رنگ های اسیدی (لوینگ، میلینگ، وسوپر مینینگ) و بررسی اثر اسید و نمک در رنگ های اسیدی روی پشم و ابریشم و بررسی مکانیزم های جذب این رنگ های روی پشم
۵. بررسی تأثیر رنگ های متال کمپکس، دندانده ای فمی روی پشم
۶. بررسی تأثیر رنگ های راکتیو روی پشم، ابریشم و پنبه
۷. بررسی تأثیر رنگ های مستقیم روی پنبه
۸. آشنایی با روش های اندازه گیری ثابت: توری، شستوبی، سایشی
۹. آشنایی با کاتالوگ های رنگرزی

ب- مباحث آزمایشگاهی:

۱. آشنایی با ابزار و تجهیزات کاربردی در آزمایشگاه رنگرزی
۲. آماده کردن حمام رنگرزی، تهیه محلول های رنگ های شیمیایی
۳. رنگرزی پشم با رنگ های اسیدی
۴. رنگرزی پشم با رنگ های اسیدی متال کمپلکس ۱:۱ و ۲:۲
۵. رنگرزی پشم با رنگ های خمی
۶. رنگرزی پشم با رنگ های راکتیو
۷. رنگرزی پشم با رنگ های دندانیه ای (هرسه روش)
۸. رنگرزی پنبه با رنگ های مستقیم
۹. رنگرزی پنبه با رنگ های راکتیو
۱۰. رنگرزی پنبه با رنگ خمی.

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	رنگرزی الیاف و نخ	نسرین صدری	۱۳۸۶	جهاد دانشگاهی (دانشگاه صنعتی امیر کبیر)
۲	رنگرزی الیاف فرش دستباف	محمودی افخاری	۱۳۸۲	نقش هستی
۳	مواد رنگین در تکمیل فرآورده ای نساجی و رنگرزی	مرتضی سهی زاده ایبانه	۱۳۷۳	صفار

شماره درس: ۲۷ نام درس: رنگرزی سنتی ۱ نام انگلیسی: Traditional Dying ۱

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۱ تعداد ساعت: ۱۶	تعداد واحد عملی: — تعداد ساعت: —	تعداد واحد کارگاهی: ۱ تعداد ساعت: ۴۸	تعداد واحد آزمایشگاهی: — تعداد ساعت: —
نوع درس			
☐ جبرانی	☒ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری
☐ تخصصی			
درس های پیش نیاز: رنگرزی شیمیایی			
درس های هم نیاز: —			
روش ارزیابی: آزمون کتبی، کار عملی و ارائه گزارش کار آزمایشگاهی			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟ ☐ بله ☒ خیر	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟ ☐ بله ☒ خیر	آیا پروژه عملی دارد؟ ☐ بله ☒ خیر	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟ ☐ بله ☒ خیر			
روش تدریس: آموزش نظری، عملی و کار آزمایشگاهی به همراه بازدید از کارگاه های فعال رنگرزی سنتی در حوزه دانشگاهی			

هدف درس:

آشنایی با مواد و شیوه رنگرزی رنگ های طبیعی.

رئوس مطالب:

الف - مباحث نظری:

۱. آشنایی با رنگ های طبیعی (گیاهی، جانوری و معدنی) و اهمیت استفاده از آنها در فرش
۲. آشنایی با دندانه ها (زاج سبز، سفید، سیاه و ...) و تأثیر دندانه ها در شید رنگی
۳. روش های مختلف دندانه دادن
۴. انواع اسیدهای مورد مصرف در رنگرزی سنتی
۵. محاسبات حمام رنگرزی با رنگ های گیاهی

ب - مباحث آزمایشگاهی:

۱. شیوه های رنگرزی پشم و ابریشم با رنگ های طبیعی (گیاهی، جانوری و معدنی)
۲. به دست آوردن انواع رنگ های ترکیبی و رنگ همانندی در رنگرزی سنتی.

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	فرآیند و روش های رنگرزی الیاف با مواد طبیعی	ویکتوریا / جهانشاهی، افشار	۱۳۸۰	دانشگاه هنر
۲	رنگرزی طبیعی با رنگ بندهای طبیعی	حمید آقا خانی، سمین افشارنیا	۱۳۸۷	تهران

شماره درس: ۲۸ نام درس: حفاظت و مرمت فرش ۱

نام انگلیسی: Carpets Conservation and Restoration

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۱ تعداد ساعت: ۱۶	تعداد واحد عملی: — تعداد ساعت: —	تعداد واحد کارگاهی: ۲ تعداد ساعت: ۴۸	تعداد واحد آزمایشگاهی: — تعداد ساعت: —
نوع درس			
☐ جبرانی	☒ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری
☐ تخصصی			
درس های پیش نیاز: بافت فرش (۱)			
درس های هم نیاز: —			
روش ارزیابی: آزمون کتبی، انجام کار عملی و فعالیت دانشجو در طول ترم			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟ ☐ بله ☒ خیر	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟ ☐ بله ☒ خیر	آیا پروژه عملی دارد؟ ☐ بله ☒ خیر	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟ ☐ بله ☒ خیر			
روش تدریس: آموزش نظری و عملی درهریک از موارد			

هدف درس:

آشنایی با مقدمات حفاظت و مرمت فرش و شناسایی معایب، ابزارها و مواد کاربردی در مرمت فرش.

رئوس مطالب:

۱. آسیب شناسی فرش و آشنایی با انواع آسیب دیدگی و عوامل آسیب رسان در فرش
۲. بازدید و بررسی فرش آسیب دیده
۳. استحکام بخشی موقت فرش (مقاوم سازی قسمت های آسیب دیده)
۴. غبارگیری و شستشو به منظور آماده سازی فرش آسیب دیده برای کار مرمت
۵. شناخت ویژگی های فنی بافت فرش آسیب دیده
۶. شناخت ابزارها، لوازم، مواد مصرفی کاربردی در مرمت فرش
۷. دو گره زنی سرقالی، ریشه فرش و گره نخودی
۸. شیرازه پیچی به دو روش (متصل و منفصل)
۹. آماده سازی فرش به منظور زدن خواب پشت و خواب رو
۱۰. زدن خواب پشت و خواب رو
۱۱. ریشه کشی به روش بتلمه روی تخته و سپس انتقال بر روی چارچوب جهت بافت سر ریشه و گلیم ابتدای فرش

۱۲. توانایی زدن دو گره با قلاب

۱۳. سوزن‌کشی برای رفع شکست محدوده بافت اصلی و مرمت شده و آشنایی با انواع روش های سوزن‌کاری

۱۴. چرم دوزی کناره پشت فرش ها

۱۵. انجام عملیات تکمیلی مرمت فرش دستباف.

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	مرمت قالی و زیراندازها	بیژن اربابی	۱۳۸۶	دانشگاه هنر
۲	تکنولوژی ویژه مرمت	فریبا افتخاری راد	۱۳۸۲	دولتمند
۳	تعمیرات فرش (رفوگری)	م. سمیع زاده	۱۳۷۵	اداره تدوین متون و مرکز نشر

شماره درس: ۲۹ نام درس: حفاظت و مرمت فرش ۲

نام انگلیسی: Carpets Conservation and Restoration ۲

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: —	تعداد واحد عملی: —	تعداد واحد کارگاهی: ۳	تعداد واحد آزمایشگاهی: —
تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: ۱۴۴	تعداد ساعت: —
نوع درس			
☐ جبرانی	☒ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری
☐ تخصصی			
درس های پیش نیاز: حفاظت و مرمت فرش (۱)			
درس های هم نیاز: —			
روش ارزیابی: بر اساس کار عملی دانشجو و ارائه گزارش مصور کار از مرمت کارهای انجام شده در طول ترم			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	☒ بله ☐ خیر	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟	بازدید ☐	سفر ☐	خیر ☒
روش تدریس: آموزش نظری و عملی در هر یک از موارد			

هدف درس:

کسب مهارت در مرمت فرش با رجشمار ۲۵ و شیوه های اجرای آن.

رئوس مطالب:

۱. مرمت پارگی حاشیه فرش لول بافت در حدود ۲۵ رج (چله کشی، پود گذاری و مرمت بافت)
۲. مرمت پارگی وسط فرش تخت بافت در حدود ۲۵ رج (چله کشی، پود کشی (غزبیله کردن) و مرمت بافت)
۳. مرمت پارگی سر فرش نیم لول در حدود ۲۵ رج (چله کشی به روش مغزی، پود کشی و مرمت بافت)
۴. انجام عملیات تکمیلی مرمت فرش دستبافت در هر یک از موارد بالا.

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	مرمت قالی و زیراندازها	بیژن اربابی	۱۳۸۶	دانشگاه هنر
۲	تکنولوژی ویژه مرمت	فریبا افتخاری راد	۱۳۸۲	دولتمند
۳	تعمیرات فرش (رفوگری)	م. سمیع زاده	۱۳۷۵	اداره تدوین متون و مرکز نشر

شماره درس: ۳۰ نام درس: رنگ و نقطه نقشه فرش ۱ نام انگلیسی:

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: —	تعداد واحد عملی: ۲	تعداد واحد کارگاهی: —	تعداد واحد آزمایشگاهی: —
تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: ۶۴	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: —
نوع درس			
☐ جبرانی	☒ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری
☐ تخصصی			
درس های پیش نیاز: طراحی فرش (۲)			
درس های هم نیاز: —			
روش ارزیابی: انجام کار عملی در طول ترم و همچنین ارائه دو نمونه نقشه فرش رنگ و نقطه شده از نوع واگیره ای همراه با حاشیه در پایان ترم			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	بله ☐ خیر ☒	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	بله ☐ خیر ☒
آیا پروژه عملی دارد؟	بله ☒ خیر ☐	آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟	بازدید ☐ سفر ☐ خیر ☒
روش تدریس: آموزش عملی در هریک از موارد			

هدف درس:

آشنایی با رنگ ها و شیوه رنگ آمیزی نقشه فرش و نقطه کردن طرح ها.

رئوس مطالب:

۱. آشنایی با رنگ های کاربردی در تهیه نقشه فرش و نحوه آماده سازی آن
۲. آماده سازی کاغذ نقشه فرش و بوم کردن آن
۳. تمرین و اجرای نقطه چین کردن نقش مایه ها به صورت مجزا با مداد
۴. تمرین و اجرای نقطه چین کردن خطوط منحنی و گردش های طراحی فرش با مداد
۵. تمرین و اجرای نقطه چین کردن یک طرح واگیره فرش با مداد
۶. آشنایی با نحوه رنگ بندی و توانایی رنگ آمیزی در زمینه های رنگی مختلف فرش (طرح واگیره)
۷. آشنایی با نحوه رنگ و نقطه کردن انواع نقشه فرش (هندسی، شکسته، گردان).

شماره درس: ۳۱ نام درس: تاریخ فرش ایران نام انگلیسی: History of the Persian Carpets

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی: —	تعداد واحد کارگاهی: —	تعداد واحد آزمایشگاهی: —
تعداد ساعت: ۳۲	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: —
نوع درس			
☐ جبرانی	☒ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری
☐ تخصصی			
درس های پیش نیاز: آشنایی با هنر در تاریخ (۱)			
درس های هم نیاز: —			
روش ارزیابی: آزمون کتبی			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	بله ☒ خیر ☐	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	بله ☒ خیر ☐
آیا پروژه عملی دارد؟	بله ☐ خیر ☒	آیا پروژۀ عملی دارد؟	بله ☐ خیر ☒
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟	بازدید ☐ سفر ☐ خیر ☒		
روش تدریس: آموزش نظری همراه با نمایش فیلم و اسلاید و بازدید از موزه ها			

هدف درس:

آشنایی با پیدایش و سیر تحول بافندگی فرش بافی در ادوار مختلف تاریخی ایران.

رئوس مطالب:

- الف: پیدایش فرش و فرش بافی: پیدایش و سیر تحول انواع زیر انداز، ضرورت و کاربردهای آن نظیر حصیر، پوست حیوانات، الیاف گیاهی، بافته های تار و پود دار مانند: زیلو، گلیم و ...
- آثار فرش بافی در روایات، اساطیر و افسانه های ایران
- آشنایی با فرضیه های ارائه شده درباره منشأ فرش بافی
- بررسی تاریخی اولین حوزه های جغرافیایی بافت فرش و دیگر بافته ها در ایران (مناطق خوزستان، سیستان و طبرستان)
- شناخت بافته های تاریخی به دست آمده در مناطق مختلف کشور نظیر: شهر سوخته در سیستان و مغان در آذربایجان
- سیر تحول ابزار بافندگی فرش.
- ب: فرش بافی در ادوار تاریخی ایران: شناخت شیوه های بافت، طرح، نقش و رنگ در قطعات فرش مکشوفه یا گمانه زنی آن در دوره های تاریخی شامل: هخامنشی (بازیریک، فرش باسدار)، اشکانی (فرش قومس، لولان چین)، ساسانی (فرش بهارستان)

- پ: فرش بافی در ایران از اوایل دوره اسلامی تا آغاز دوره صفویه با اشاره و تأکید در آثار جغرافی دانان، مورخین و جهانگردان، فرش در آثار نگارگری ایرانی
- ج: فرش بافی در دوره صفویه: اهمیت جایگاه فرش بافی در دوره صفویه و معرفی شیوه های بافت، طرح و نقش شاخص فرش های این دوره
۱. معرفی فرش های تاریخی و نفیس ایران از دوره صفویه
 ۲. مراکز مهم فرش بافی در دوره صفویه شامل: حوزه های شمال شرق (خراسان و هرات)، شمال غرب (تبریز و خوی)، مرکزی (اصفهان و کاشان) و جنوب (کرمان)
 - د: فرش بافی در دوره های زند، افشار و قاجار و صادرات رسمی فرش ایران از دوره قاجار
 ۱. فعالیت شرکت های خارجی در تولید فرش از اوایل قرن بیستم نظیر: شرکت برادران نیرکو کاستلی، عطیه بوروس، زیگلر، شرکت تولید کنندگان فرش مشهور به O.C.M و...
 ۲. جنگ های جهانی اول و دوم و بحران اقتصادی سال های ۱۹۳۰ میلادی و تأثیر آن بر فرش بافی ایران
 ۳. تأسیس مؤسسه قالی ایران (۱۳۰۹ شمسی) و شرکت سهامی فرش ایران (۱۳۱۴ شمسی)، موزه فرش ایران (۱۳۵۶)
 ۴. تاریخ معاصر فرش بافی ایران (مراکز مهم فرش بافی).

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	پیش درآمدی بر تاریخ فرش جهان	سید علی مجابی	۱۳۸۸	دانشگاه آزاد نجف آباد

شماره درس: ۳۲ نام درس: تاریخ فرش جهان نام انگلیسی: *History of the Word Carpets*

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی: —	تعداد واحد کارگاهی: —	تعداد واحد آزمایشگاهی: —
تعداد ساعت: ۳۲	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: —
نوع درس			
☐ جبرانی	☒ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری
☐ تخصصی			
درس های پیش نیاز: تاریخ فرش ایران، شناخت طرح و نقش فرش ایران و بافت فرش (۲)			
درس های هم نیاز: —			
روش ارزیابی: آزمون کتبی			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
بله ☒ خیر ☐	بله ☒ خیر ☐	بله ☐ خیر ☒	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟			
بازدید ☐ سفر ☐ خیر ☒			
روش تدریس: آموزش نظری به همراه نمایش فیلم و اسلاید			

هدف درس:

آشنایی با تاریخچه، ویژگی های بافت و چگونگی رواج و رونق بافت فرش در مناطق عمده فرش بافی جهان.

رئوس مطالب:

مناطق مورد بررسی شامل:

۱. آناتولی و فرش معاصر ترکیه
۲. مصر (فاطمیان، مماليك، تأثير هنر عثمانی بر مصر و فرش معاصر مصر)
۳. مراکش (بربر)، تونس (قبروان) و گلیم فرش های الجزایر
۴. شبه جزیره ایبری (آندلس اسپانیا و پرتغال)
۵. شبه جزیره گل (فرانسه و بلژیک)
۶. بریتانیای کبیر (انگلستان و ایرلند)
۷. قفقاز (آذربایجان، ارمنستان و گرجستان)
۸. ترکمن (ترکمنستان و شمال افغانستان و تاجیکستان) و گلیم های سوزنی ازبکستان و فرش بافی محدود قرقیزستان و قزاقستان و بلوچ های افغانستان
۹. هندوستان (هند و پاکستان)

۱۰. چین بزرگ (چین و تبت و نپال)

۱۱. آمریکای شمالی (نواحوها و چلیکات ها) و بررسی اجمالی بافت گلیم و پتو در آمریکای جنوبی

۱۲. بافته های سایر مناطق اروپا (رومانی، اکراین، مولداوی، لهستان، ایتالیا، آلمان و اسکاندیناوی

۱۳. تحولات تولید فرش در ایالات متحده آمریکا تا تولید فرش ماشینی.

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	پیش درآمدی بر تاریخ فرش جهان	سید علی مجابی	۱۳۸۸	دانشگاه آزاد نجف آباد

شماره درس: ۳۳ نام درس: پژوهش در فرش نام انگلیسی: *Research in Carpet Studies*

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۱	تعداد واحد عملی: ۲	تعداد واحد کارگاهی: ---	تعداد واحد آزمایشگاهی: ---
تعداد ساعت: ۱۶	تعداد ساعت: ۶۴	تعداد ساعت: ---	تعداد ساعت: ---
نوع درس			
☐ جبرانی	☒ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری
☐ تخصصی			
درس های پیش نیاز: تاریخ فرش ایران			
درس های هم نیاز: ---			
روش ارزیابی: آزمون کتبی و بررسی کار تحقیقی انجام شده به وسیله دانشجو با اختصاص یک دوم نمره کل برای هر یک			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟			
☐ بازدید ☐ سفر ☒ خیر			
روش تدریس: آموزش نظری و عملی در هر یک از موارد			

هدف درس:

آشنایی با اصول روش تحقیق و پژوهش در فرش و ارتقای توان پژوهشی آنها به منظور مطالعه، جستجو و شناخت زمینه های مختلف فرش ایران.

رئوس مطالب:

الف:

۱. آشنایی با اصول روش تحقیق
۲. آشنایی با انواع روش های تحقیق
۳. شناخت انواع ابزارهای تحقیقاتی و چگونگی جمع آوری اطلاعات
۴. آشنایی با نحوه و چگونگی انتخاب یک موضوع تحقیقی در فرش
۵. آشنایی با نحوه ارائه فرضیات در تحقیق
۶. آشنایی با مفهوم نمونه و نمونه گیری
۷. آشنایی با تجزیه و تحلیل داده ها و استنتاج ها
۸. آشنایی با نحوه استفاده و به کارگیری متون و منابع در تحقیق
۹. آشنایی با انواع نشریات و کتاب های فارسی و غیر فارسی مرتبط با فرش
۱۰. آشنایی با چگونگی تهیه و ارائه گزارش تحقیق

۱۱. آشنایی با نحوه تنظیم یک شناسنامه تحقیقاتی با مشخص نمودن مسئله، اهداف و روش تحقیق

ب:

۱. روش تهیه و تنظیم یک مقاله علمی (شامل: چکیده، مقدمه، متن، نتیجه گیری، منابع)
۲. انتخاب یک موضوع تحقیقی در یکی از مباحث مرتبط با فرش اعم از مسائل جامعه شناختی، جغرافیایی، تاریخی، اقتصادی، هنری، هنرمندان، سبک ها و شیوه ها، طرح، نقشه، بافت، رنگرزی، مرمت، عملیات تکمیلی و انجام کار تحقیقی با توجه به اصول علمی روش تحقیق ارائه شده.

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	شیوه های عملی مقاله نویسی	خلیل میرزایی	۱۳۸۹	جامعه شناسان
۲	روش های تحقیق پایان نامه نویسی و مقاله نویسی	محمد نایب پور	۱۳۹۰	روانشناسی و هنر

شماره درس: ۳۴ نام درس: موزه داری فرش نام انگلیسی: Carpet Museums

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی: —	تعداد واحد کارگاهی: —	تعداد واحد آزمایشگاهی: —
تعداد ساعت: ۳۲	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: —
نوع درس			
☐ جبرانی	☒ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری
☐ تخصصی			
درس های پیش نیاز: تاریخ فرش ایران، حفاظت و مرمت فرش (۲)، آشنایی بابافته های سنتی ایران			
درس های هم نیاز: —			
روش ارزیابی: آزمون کتبی در پایان ترم			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟			
☒ بازدید ☐ سفر ☐ خیر			
روش تدریس: آموزش نظری همراه با نمایش اسلاید و فیلم			

هدف درس:

آشنایی با موزه های شاخص و مطرح جهان و نحوه حفاظت و نگهداری فرش و منسوجات در موزه ها.

رئوس مطالب:

۱. آشنایی با علم موزه داری
۲. آشنایی با موزه های شاخص و مطرح فرش و منسوجات در ایران و جهان
۳. آشنایی با فرش های موزه ای نفیس ایرانی در موزه های ایران و جهان
۴. آشنایی با مجموعه ها و مجموعه داران مشهور فرش و منسوجات در جهان
۵. آشنایی با اصول ارائه و نمایش فرش در موزه ها
۶. آشنایی با اصول علمی حفاظت و نگهداری فرش در موزه ها
۷. آشنایی با نحوه مستند سازی فرش و منسوجات در موزه.

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	قالیچه های موزه دلفین	امیر علی جوادیان	۱۳۷۳	موزه دلفین
۲	مراقبت و نگهداری اشیای موزه ای	ا. پی. آکراوال	۱۳۶۳	اداره کل موزه ها

شماره درس: ۳۵ نام درس: کنترل کیفیت در فرش نام انگلیسی: Carpet Quality Control

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۱	تعداد واحد عملی: ۱	تعداد واحد کارگاهی: —	تعداد واحد آزمایشگاهی: —
تعداد ساعت: ۱۶	تعداد ساعت: ۳۲	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: —
نوع درس			
☐ جبرانی	☒ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری
☐ تخصصی			
درس های پیش نیاز: بافت فرش (۱)			
درس های هم نیاز: —			
روش ارزیابی: آزمون کتبی و ارزیابی فعالیت و تمرین عملی دانشجو در طول ترم			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
☐ بله ☐ خیر	☒ بله ☐ خیر	☐ بله ☒ خیر	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟	بازدید ☒	سفر ☐	خیر ☐
روش تدریس: آموزش نظری و تمرین عملی در هر یک از موارد			

هدف درس:

آشنایی با مباحث کیفیت و کنترل کیفیت در فرش و نحوه بهره گیری آنها در تولید فرش.

رئوس مطالب:

۱. شناخت کیفیت و مدیریت کیفیت
۲. آشنایی با تعاریف کنترل کیفیت و انواع آن
۳. لزوم کنترل کیفیت و اهداف آن
۴. ویژگی های کنترل مؤثر
۵. تدابیر خود کنترلی و فواید خود کنترلی
۶. تفاوت کنترل کیفیت و بازرسی
۷. مقیاسات معمول در فرش دستباف
۸. آشنایی با مراحل بازرسی فنی
۹. آشنایی با مراحل کنترل کیفیت در فرش (مرحله قبل از بافت، حین بافت و پس از اتمام بافت)
۱۰. کنترل کیفیت در مواد اولیه (الیاف پشم، پنبه و ابریشم)
۱۱. کنترل کیفیت و تناسبات مواد مصرفی با نوع فرش از نظر نقشه و رجشمار

۱۲. کنترل کیفیت دار و ابزار بافت
۱۳. کنترل کیفیت نقشه از لحاظ طرح و نقش و هماهنگی با نیاز بازار
۱۴. کنترل کیفیت بافت فرش از چله کشی تا مراحل پرداخت و تکمیل فرش
۱۵. آشنایی با شیوه های شناخت معایب بافت، علت به وجود آمدن آن و چگونگی رفع

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	مدیریت هنر و صنعت فرش ایران	فضل اله حشمتی رضوی	۱۳۸۱	سمت

شماره درس: ۳۶ نام درس: طراحی فرش ۲ نام انگلیسی: Carpet Design ۲

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۱	تعداد واحد عملی: —	تعداد واحد کارگاهی: ۲	تعداد واحد آزمایشگاهی: —
تعداد ساعت: ۱۶	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: ۹۶	تعداد ساعت: —
نوع درس			
☐ جبرانی	☐ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری ☒ تخصصی
درس های پیش نیاز: طراحی فرش (۱)			
درس های هم نیاز: —			
روش ارزیابی: ارائه پنج کار عملی مطابق شرح درس و انتقال آن بر روی کاغذ شطرنجی با رجسماهای مختلف			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟			
☐ بازدید ☐ سفر ☒ خیر			
روش تدریس: آموزش نظری و عملی در هر یک از موارد			

هدف درس:

کسب مهارت در طراحی فرش از نوع واگیره ای و یک چهارم به صورت شکسته با توجه به ویژگی های هر منطقه.

رئوس مطالب:

۱. طراحی نقوش شکسته و نقش مایه های رایج در فرش با توجه به ویژگی های هر منطقه
۲. تبدیل یک طرح فرش گردان واگیره ای به شکسته
۳. طراحی فرش از نوع واگیره ای شکسته
۴. طراحی فرش از نوع یک چهارم یا یک دوم شکسته

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	طراحان بزرگ فرش ایران	شیرین صور اسرافیل	۱۳۷۱	پیکان
۲	شناخت طرح ها و نقشه های فرش	ابوالفضل وکیلی	۱۳۸۲	نقش هستی

شماره درس: ۳۷ نام درس: طراحی فرش ۳ نام انگلیسی: Carpet Design ۳

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۱	تعداد واحد عملی: ---	تعداد واحد کارگاهی: ۲	تعداد واحد آزمایشگاهی: ---
تعداد ساعت: ۱۶	تعداد ساعت: ---	تعداد ساعت: ۹۶	تعداد ساعت: ---
نوع درس			
☐ جبرانی	☐ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری ☒ تخصصی
درس های پیش نیاز: طراحی فرش (۲)			
درس های هم نیاز: ---			
روش ارزیابی: ارائه سه کار عملی مطابق شرح درس و انتقال آن به همراه حاشیه و طره بر روی کاغذ شطرنجی با رجشمارهای مختلف			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟	بازدید ☒	سفر ☐	خیر ☐
روش تدریس: آموزش نظری و عملی در هر یک از موارد			

هدف درس:

کسب مهارت در طراحی فرش از نوع یک دوم به صورت گردان و شکسته با توجه به ویژگی های هر منطقه.

رئوس مطالب:

۱. طراحی فرش از نوع یک دوم به صورت گردان همانند فرش های محرابی
۲. اجرای نقشه قالیچه با یک طرح ابداعی
۳. اجرای طرح واگیره ای به صورت گردان، شکسته و هندسی (تلفیقی)

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	طراحان بزرگ فرش ایران	شیرین صور اسرافیل	۱۳۷۱	پیکان
۲	آشنایی با طرح های فرش ایران و جهان	ژاله صور اسرافیل	۱۳۷۸	تهران
۳	شناخت طرح ها و نقشه های فرش	ابوالفضل وکیلی	۱۳۸۲	نقش هستی

شماره درس: ۳۸ نام درس: طراحی فرش ۴ نام انگلیسی: Carpet Design

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۱	تعداد واحد عملی: —	تعداد واحد کارگاهی: ۲	تعداد واحد آزمایشگاهی: —
تعداد ساعت: ۱۶	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: ۹۶	تعداد ساعت: —
نوع درس			
☐ جبرانی	☐ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری
☒ تخصصی			
درس های پیش نیاز: طراحی فرش (۳)			
درس های هم نیاز: —			
روش ارزیابی: ارائه دو کار عملی مطابق شرح درس و انتقال آن به همراه حاشیه و طره روی کاغذ شطرنجی با رجشمار های مختلف			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟	بازدید ☒	سفر ☐	خیر ☐
روش تدریس: آموزش نظری و عملی در هر یک از موارد			

هدف درس:

کسب مهارت در طراحی فرش با نقشه سراسری با توجه به ویژگی های هر منطقه.

رئوس مطالب:

۱. همانند سازی نقشه یکی از فرش های مطرح و شاخص تاریخی

۲. طراحی و اجرای یک نقشه سراسری همانند: دسته گلی، افشان، گل فرنگ و ...

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	طراحان بزرگ فرش ایران	شیرین صور اسرافیل	۱۳۷۱	پیکان
۲	آشنایی با طرح های فرش ایران و جهان	زاله صور اسرافیل	۱۳۷۸	تهران
۳	شناخت طرح ها و نقشه های فرش	ابوالفضل و کیلی	۱۳۸۲	نقش هستی
۴	بهارستان	غلامعلی معلول	۱۳۸۴	زرین، سیمین

شماره درس: ۳۹ نام درس: نگارگری در فرش ۱ نام انگلیسی: Miniature ۱

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۱ تعداد ساعت: ۱۶	تعداد واحد عملی: --- تعداد ساعت: ---	تعداد واحد کارگاهی: ۱ تعداد ساعت: ۴۸	تعداد واحد آزمایشگاهی: --- تعداد ساعت: ---
نوع درس			
☐ جبرانی	☐ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری
☒ تخصصی			
درس های پیش نیاز: طراحی سنتی (۲)			
درس های هم نیاز: ---			
روش ارزیابی: براساس کار عملی دانشجو در طول ترم			
آیا امتحان میان ترم کتبی دارد؟ ☐ بله ☒ خیر	آیا امتحان پایان ترم کتبی دارد؟ ☐ بله ☒ خیر	آیا تحویل پروژه عملی دارد؟ ☐ خیر ☒ بله	
آیا نیاز به بازدید و سفر علمی دارد؟ ☐ بازدید ☐ سفر ☒ خیر			
روش تدریس: آموزش نظری و عملی در هر یک از موارد			

هدف درس:

کسب مهارت در طراحی نقوش حیوان، پرنده، درخت، گل، بوته و ... به منظور تقویت دید و دست و استفاده از آنها در طراحی فرش.

رئوس مطالب:

۱. آشنایی با نمونه فرش های تاریخی و معاصر با مضامین نگارگری
۲. طراحی طبیعت به شیوه نگارگری (ابر، کوه، صخره، آب، درختان، گیاهان و ...)
۳. طراحی پرندگان و حیوانات به شیوه نگارگری در فرش
۴. طراحی نقوش گل و مرغ به شیوه نگارگری در فرش.

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	فرش بر مینیاتور	علی حصوری	۱۳۷۶	فرهنگستان
۲	مکاتب نگارگری ایران	محمد علی رجبی	۱۳۸۴	سوره مهر
۳	تاریخ تحلیلی هنر نگارگری ایرانی	محمد ایرانمنش	۱۳۸۹	امیر کبیر
۴	هنر مینیاتور سازی و نقاشی ایرانی	محمد اشتری	۱۳۸۶	گوته برگ

شماره درس: ۴۰ نام درس: نگارگری در فرش ۲ نام انگلیسی: ۲ Miniature

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۱	تعداد واحد عملی: —	تعداد واحد کارگاهی: ۱	تعداد واحد آزمایشگاهی: —
تعداد ساعت: ۱۶	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: ۴۸	تعداد ساعت: —
نوع درس			
☐ جبرانی	☐ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری
☒ تخصصی			
درس های پیش نیاز: نگارگری در فرش (۱)			
درس های هم نیاز: —			
روش ارزیابی: کار عملی دانشجو در طول ترم و اجرای یک پروژه نهایی			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
☐ بله ☐ خیر	☐ بله ☐ خیر	☐ بله ☐ خیر	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟			
☐ بازدید ☐ سفر ☒ خیر			
روش تدریس: آموزش نظری و عملی در هر یک از موارد			

هدف درس:

کسب مهارت در طراحی انسان و موجودات اسطوره ای و همچنین توانایی ترکیب بندی عناصر طراحی در نگارگری به منظور استفاده از آنها در طراحی فرش.

رئوس مطالب:

۱. طراحی انسان و اجزای آن در حالات مختلف به شیوه نگارگری در فرش
۲. طراحی موجودات اسطوره ای و نمادین (سیمرغ، اژدها و...) به شیوه نگارگری در فرش
۳. ترکیب بندی عناصر طراحی نگارگری (پرندها، حیوانات، انسان و...) به شیوه نگارگری در فرش
۴. اجرای پروژه کامل، با مضامین: عرفانی، داستانی، رزمی و...
۵. طراحی نقوش گل و مرغ به شیوه نگارگری در فرش.

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	فرش بر مینیاتور	علی حصوری	۱۳۷۶	فرهنگستان
۲	مکاتب نگارگری ایران	محمد علی رجبی	۱۳۸۴	سوره مهر
۳	تاریخ تحلیلی هنر نگارگری ایرانی	محمد ابرائیمش	۱۳۸۹	امیرکبیر
۴	هنر مینیاتور سازی و نقاشی ایرانی	محمد اشتری	۱۳۸۶	گوتنبرگ

شماره درس: ۴۱ نام درس: رنگ و نقطه نقشه فرش ۲ نام انگلیسی:

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: --- تعداد ساعت: ---	تعداد واحد عملی: --- تعداد ساعت: ---	تعداد واحد کارگاهی: ۲ تعداد ساعت: ۹۶	تعداد واحد آزمایشگاهی: --- تعداد ساعت: ---
نوع درس			
☐ جبرانی	☐ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری
☒ تخصصی			
درس های پیش نیاز: رنگ و نقطه نقشه فرش (۱)، نگارگری در فرش (۲)			
درس های هم نیاز: ---			
روش ارزیابی: انجام کار عملی دانشجو در طول ترم و همچنین ارائه یک نمونه نقشه فرش رنگ و نقطه شده، قابل اجرا جهت یافت			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟ ☐ بله ☒ خیر	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟ ☐ بله ☒ خیر	آیا پروژه عملی دارد؟ ☐ بله ☒ خیر	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟ ☐ بله ☒ خیر			
روش تدریس: آموزش عملی هر یک از موارد			

هدف درس:

توانایی و مهارت در رنگ بندی و نقطه چینی طرح های مختلف فرش با توجه به ویژگی های هر منطقه.

رئوس مطالب:

آشنایی با نحوه رنگ بندی و رنگ آمیزی نقشه های پرکار ترکیبی (حیوان، پرندگان، گل و مرغ و...) و ارائه حداقل دو نمونه کار رنگ و نقطه شده با توجه به ویژگی های انواع نقوش.

شماره درس: ۴۲ نام درس: تجزیه و تحلیل رنگ در فرش ایران نام انگلیسی: Color Apprenticeship

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی: ---	تعداد واحد کارگاهی: ---	تعداد واحد آزمایشگاهی: ---
تعداد ساعت: ۳۲	تعداد ساعت: ---	تعداد ساعت: ---	تعداد ساعت: ---
نوع درس			
☐ جبرانی	☐ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری ☒ تخصصی
درس های پیش نیاز: مبانی هنرهای تجسمی (۲)، رنگ و نقطه نقشه فرش (۱)، شناخت طرح و نقش فرش ایران			
درس های هم نیاز: ---			
روش ارزیابی: آزمون کتبی و ارائه گزارش مصور تحقیقی متناسب با مباحث شرح درس			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟	بازدید ☒ سفر ☐ خیر ☐		
روش تدریس: آموزش نظری به همراه نمایش فیلم و اسلاید و بازدید از نمایشگاه ها، مجموعه ها و موزه ها			

هدف درس:

آشنایی و تحلیل کاربرد رنگ در فرش و نقشه فرش ایران.

رئوس مطالب:

۱. شناخت و تحلیل روش های مختلف کاربرد رنگ در مقاطع مهم در تاریخ فرش ایران از گذشته تا معاصر
۲. شناخت و تحلیل کاربرد رنگ در مناطق مختلف ایران به ویژه شهری، روستایی و عشایری
۳. تحلیل زیبایی و زیبایی شناسی فرش ایران (هارمونی رنگ، رنگ های قالب و مغلوب، رابطه زیبایی شناسی رنگ های حاشیه، متن و...))
۴. شناخت مفاهیم و اثرات رنگ ها در فرش با رویکرد های اقتصادی، هنری، بوم شناختی و محیطی فرهنگی و اجتماعی، روان شناختی)
۵. واژه شناسی یا اصطلاحات تخصصی (بومی، ملی) رنگ فرش ایران.

شماره درس: ۴۳ نام درس: زبان تخصصی

نام انگلیسی: English for the Students of Carpet Weaving

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی: —	تعداد واحد کارگاهی: —	تعداد واحد آزمایشگاهی: —
تعداد ساعت: ۳۲	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: —
نوع درس			
جبرانی ☐	اصلی ☐	پایه ☐	اختیاری ☐ تخصصی ☒
درس های پیش نیاز: زبان خارجی، تاریخ فرش ایران			
درس های هم نیاز: —			
روش ارزیابی: آزمون کتبی			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟ بله ☒ خیر ☐	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟ بله ☒ خیر ☐	آیا پروژه عملی دارد؟ بله ☐ خیر ☐	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟ بازدید ☐ سفر ☐ خیر ☒			
روش تدریس: آموزش نظری			

هدف درس:

۱. بهره گیری بهینه از متون انگلیسی و تقویت مهارت های خواندن و درک مفاهیم متون تخصصی فرش
۲. بررسی متن های انگلیسی تخصصی رشته فرش
۳. آشنایی با واژه های تخصصی فرش و ارائه توضیحات لازم در خصوص پیچیدگی های نحوی متن
۴. آشنایی با عبارت های کلیشه ای و هماینها (ترکیب متداول) و چگونگی استفاده از آنها در متن های تخصصی فرش
۵. بررسی ریخت شناسی کلمه ها

رئوس مطالب:

۱. تاریخچه مختصری از بافت فرش
۲. مواد و رنگ های مورد استفاده در بافت فرش
۳. ابزارهای بافت فرش
۴. مراقبت و نگهداری از فرش
۵. طرح ها و نقش مایه های فرش
۶. ساختار و ویژگی های الیاف مورد استفاده

۷. تکنیک های بافت فرش

۸. تولید فرش دست باف در ایران

۹. بررسی ویژگی های برخی از فرش های ایرانی (۱)

۱۰. بررسی ویژگی های برخی از فرش های ایرانی (۲)

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	فرهنگ دوزبانه کاربردی تخصصی وازگان فرش	امیر حسین عصاره	۱۳۸۱	گل دسته

شماره درس: ۴۴ نام درس: کارآموزی نام انگلیسی: Apprenticeship

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: —	تعداد واحد عملی: —	تعداد واحد کارگاهی: ۲	تعداد واحد آزمایشگاهی: —
تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: ۹۶	تعداد ساعت: —
نوع درس			
☐ جبرانی	☐ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری
☒ تخصصی			
درس های پیش نیاز: گذراندن پنج نیم سال تحصیلی			
درس های هم نیاز: —			
روش ارزیابی: تأیید و اظهار نظر سرپرست سازمان، کارگاه یا واحد مربوطه، گزارش تهیه شده از دوره کارآموزی و همچنین نظر استاد مسئول درس در دانشگاه			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟			
☐ بازدید ☐ سفر ☒ خیر			
روش تدریس: آموزش عملی از طریق معرفی دانشجو به یکی از مراکز فعال در زمینه های مختلف فرش			

هدف درس:

آشنایی نزدیک با محیط کار در زمینه های مختلف فرش و افزایش مهارت های فردی و امکان ایجاد زمینه جذب و به کارگیری پس از فراغت از تحصیل.

رئوس مطالب:

هدایت دانشجو به حضور و فعالیت در یکی از مکان های تولیدی، اقتصادی، اجتماعی، موزه ها، کارخانه ها و کارگاه های تولید مواد اولیه، مجتمع ها و کارگاه های طراحی، بافت، رنگرزی، مرمت، شور و عملیات تکمیلی فرش از نوع دولتی و یا خصوصی معتبر به ویژه در محدوده محل سکونت یا منطقه دانشگاهی رشته فرش

* این درس می تواند در طول نیم سال تحصیلی یا دوره تابستانی ارائه شود.

شماره درس: ۴۵ نام درس: پروژه نهایی نام انگلیسی: *Projet*

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۱	تعداد واحد عملی: ۳	تعداد واحد کارگاهی: —	تعداد واحد آزمایشگاهی: —
تعداد ساعت: ۳۲	تعداد ساعت: ۹۶	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: —
نوع درس			
☐ جبرانی	☐ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری
☒ تخصصی			
درس های پیش نیاز: گذراندن هفت نیم سال تحصیلی			
درس های هم نیاز: —			
روش ارزیابی: مجموعه کارهای عملی ارائه شده با توجه به موضوع انتخابی به وسیله دانشجو به همراه ارائه گزارش مکتوب و مصور، روند کار عملی از ابتدا تا تکمیل آن در پایان نیم سال تحصیلی به صورت جمعی مورد قضاوت و ارزیابی قرار می گیرد.			
آیا امتحان میان ترم کتبی دارد؟	آیا امتحان پایان ترم کتبی دارد؟	آیا تحویل پروژه عملی دارد؟	
☐ بله ☐ خیر	☐ بله ☐ خیر	☐ بله ☒ خیر	
آیا نیاز به بازدید و سفر علمی دارد؟		☐ بازدید	☐ سفر ☒ خیر
روش تدریس: آموزش نظری و عملی از طریق تبادل نظر بین استاد و دانشجو با تأکید بر اجرای کار عملی			

هدف درس:

هدایت دانشجو به کسب مهارت بیشتر از طریق مطالعه و تحقیق با تأکید بر کار عملی در یکی از شاخه های مرتبط با فرش.

رئوس مطالب:

زیر نظر یکی از اعضاء هیئت علمی دانشگاه یا استادان و پیشکسوتان به عنوان استاد راهنما در زمینه ها و شاخه های مختلف فرش نظیر انواع: بافت، رنگرزی، مرمت، طراحی و دیگر مباحث آموزشی دوره تحصیلی و همچنین مباحثی که فرصت و مجال ارائه آنها در طول دوره تحصیلی در دانشگاه وجود نداشته است. دانشجو پروژه نهایی خود را بر اساس علاقه و توانایی و توصیه گروه آموزشی انتخاب و نسبت به تهیه آن در طول یک نیم سال تحصیلی اقدام می کند.

شماره درس: ۴۶ نام درس: حفاظت و مرمت گلیم
نام انگلیسی: Gelims Conservation Restoration and

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۱	تعداد واحد عملی: ---	تعداد واحد کارگاهی: ۲	تعداد واحد آزمایشگاهی: ---
تعداد ساعت: ۱۶	تعداد ساعت: ---	تعداد ساعت: ۹۶	تعداد ساعت: ---
نوع درس			
☐ جبرانی	☐ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری
☒ تخصصی			
درس های پیش نیاز: شناخت طرح و نقش گلیم و بافت های سوزنی، طراحی و بافت گلیم و بافت های سوزنی			
درس های هم نیاز: ---			
روش ارزیابی: آزمون کتبی، کار عملی و فعالیت دانشجو در طول ترم			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟	بازدید ☐	سفر ☐	خیر ☒
روش تدریس: آموزش نظری و عملی در هر یک از موارد			

هدف درس:

آشنایی با آسیب شناسی گلیم، مقدمات مرمت گلیم و شناسایی مواد و ابزار کاربردی در مرمت گلیم.

رئوس مطالب:

۱. آسیب شناسی گلیم و آشنایی با انواع آسیب دیدگی و عوامل آسیب رسان در گلیم
۲. بازدید و بررسی گلیم آسیب دیده
۳. استحکام بخشی گلیم و مقاوم سازی قسمت های آسیب دیده آن
۴. غبارگیری و شستشو
۵. شناخت ویژگی های فنی بافت گلیم آسیب دیده
۶. شناخت ابزارها، لوازم و مواد مصرفی کاربردی در مرمت گلیم
۷. بودکشی و نقش سازی در انواع گلیم های ساده یا چاکدار
۸. تارکشی در انواع گلیم های ساده یا چاکدار
۹. بودکشی در گلیم های سوزنی تک بود یا دو بود
۱۰. تارکشی در گلیم های سوزنی (ورنی، رن و...)
۱۱. شیرازه پیچی در انواع گلیم
۱۲. تارکشی و بودکشی در جاجیم و پلاس
۱۳. تارکشی و بودکشی و اجرای نقشه در گلیم های بود آزاد یا بود آویز.

شماره درس: ۴۷ نام درس: بافت فرش ۳ نام انگلیسی: Carpet Weaving ۳

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۱	تعداد واحد عملی: —	تعداد واحد کارگاهی: ۲	تعداد واحد آزمایشگاهی: —
تعداد ساعت: ۱۶	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: ۹۶	تعداد ساعت: —
نوع درس			
☐ جبرانی	☐ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری
☒ تخصصی			
درس های پیش نیاز: بافت فرش (۲)			
درس های هم نیاز: —			
روش ارزیابی: آزمون کتبی و ارائه سه کار عملی به ابعاد ۱۵×۱۰ سانتی متر در قالب یک آلبوم از نوع نیم لول و تخت بود شل و بود سفت و یک کار عملی تابلو به ابعاد ۱۴×۱۴ سانتی متر با رجشمار ۳۰ تا ۳۵			
آیا میان ترم کتبی امتحان دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	
آیا به بازدید و سفر نیاز علمی دارد؟		بازدید ☒	سفر ☐ خیر ☐
روش تدریس: آموزش نظری و عملی در هر یک از موارد			

هدف درس:

آشنایی با بافت قالی های نیم لول و تخت و تابلو بافی و آموزش آن.

رئوس مطالب:

۱. آشنایی با چله کشی فارسی و ترکی در شیوه های نیم لول و تخت
۲. آشنایی با رجشمار در بافت فرش نیم لول و تخت
۳. شناخت و اجرای بافت فرش نیم لول
۴. شناخت و اجرای بافت فرش تخت بود شل
۵. شناخت و اجرای بافت فرش تخت بود سفت
۶. آشنایی با عیوب بافته های نیم لول و تخت و روش رفع آنها
۷. آشنایی با انواع شیرازه و روش به کار بردن آن در فرش
۸. آشنایی با تکنیک تابلو بافی و به کار گیری نقشه های بدون نقطه (بافت از روی تصویر)
۹. آشنایی و اجرای دسته بندی خامه های رنگی و کد گذاری و پالت سازی، شطرنجی نمودن چله

۱۰. آشنایی با انواع گره های تکنیکی برای بافت خطی مورد استفاده در فرش های تصویری (تابلو بافی) (تک تار، آویز، مضاعف، کمکی و...)
۱۱. اجرای چله کشی ترکی به صورت یک صفحه ای (ثابت)
۱۲. آشنایی با ایجاد سایه روشن و تلفیق رنگ در فرش های تصویری (تابلو بافی)
۱۳. آشنایی با معایب تابلو بافی و روش های رفع آن.

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	فرش ایران سیری در مراحل تکمیل	شیرین صور اسرافیل	۱۳۷۴	مؤلف
۲	فرش صیرفیان	محمد صیرفیان	۱۳۷۹	مانا
۳	مجنونی ها	هادی صیف	۱۳۸۴	سروش
۴	آموزش هنر قالی بافی	پور اندخت نیرومند	۱۳۸۹	بازتاب
۵	هنر و صنعت قالی در ایران	منصور ورزی	۱۳۵۵	رز

شماره درس: ۴۸ نام درس بافت فرش ۴ نام انگلیسی: Carpet Weaving

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۱	تعداد واحد عملی: ---	تعداد واحد کارگاهی: ۲	تعداد واحد آزمایشگاهی: ---
تعداد ساعت: ۱۶	تعداد ساعت: ---	تعداد ساعت: ۹۶	تعداد ساعت: ---
نوع درس			
☐ جبرانی	☐ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری
☒ تخصصی			
درس های پیش نیاز: بافت فرش (۳)			
درس های هم نیاز: ---			
روش ارزیابی: آزمون کتبی و ارائه یک نمونه فرش تکنیکی ۱۵×۱۵ سانتی متر با رجشمار ۶۰ تا ۷۰. بهتر است ترجیحاً به صورت تلفیقی بر اساس شرح درس باشد			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟			
☐ بله ☒ خیر			
روش تدریس: آموزش نظری و عملی در هر یک از موارد			

هدف درس:

آشنایی با فرش های تکنیکی.

رئوس مطالب:

۱. آشنایی دانشجویان با فرش های تکنیکی و اصول چله کشی و بافت آنها
۲. شناخت فرش دو رو، نقش برجسته یا گل برجسته، صوف بافی یا محور بافی، دوریزه بافی، فرش لایه دار، فرش حجمی

۳. شناخت و اجرای فرش های تکنیکی با ابعاد غیر متعارف (دایره بافی، بیضی، چند ضلعی و...)
۴. آشنایی با عیوب فرش های تکنیکی و روش های رفع آن.

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	فرش ایران سیری در مراحل تکمیل	شیرین صور اسرافیل	۱۳۷۴	مؤلف
۲	فرش صیرفیان	محمد صیرفیان	۱۳۷۹	مانا
۳	مجنونی ها	هادی صیف	۱۳۸۴	سروش
۴	آموزش هنر قالی بافی	پور اندخت نیرومند	۱۳۸۹	بازتاب
۵	هنر و صنعت قالی در ایران	منصور ورزی	۱۳۵۵	رز

شماره درس: ۴۹ نام درس: حفاظت و مرمت فرش ۳

نام انگلیسی: Conservation and Restoration of Carpet ۳

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: —	تعداد واحد عملی: —	تعداد واحد کارگاهی: ۳	تعداد واحد آزمایشگاهی: —
تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: ۱۴۴	تعداد ساعت: —
نوع درس			
☐ جبرانی	☐ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری
☒ تخصصی			
درس های پیش نیاز: حفاظت و مرمت فرش (۲)			
درس های هم نیاز: —			
روش ارزیابی: انجام کار عملی دانشجو و ارائه گزارش کار مرمت از کارهای انجام شده در طول ترم			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟			
☐ بازدید ☐ سفر ☒ خیر			
روش تدریس: آموزش عملی در هر یک از موارد			

هدف درس:

کسب مهارت در مرمت فرش با رجشمار ۳۵ و شیوه های اجرای آن.

رئوس مطالب:

۱. مرمت پارگی وسط فرش لول بافت یا تخت بافت حدود ۳۵ رج (چله کشی، بود گذاری و مرمت بافت)
۲. مرمت پارگی وسط فرش نیم لول تمام پشم حدود ۳۵ رج (چله کشی، بود گذاری و مرمت بافت)
۳. آشنایی با رفع عیب کجی فرش با جابجایی گره ها در طول و عرض
۴. انجام عملیات تکمیلی مرمت فرش دست بافت در هر یک از موارد بالا.

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	مرمت قالی و زیر انداز	شیرین اربابی	۱۳۸۶	دانشگاه هنر
۲	تکنولوژی ویژه مرمت	فریبا افتخاری راد	۱۳۸۲	دولتمند
۳	تعمیرات فرش (رفوگری)	م. سمیع زاده	۱۳۷۵	اداره تدوین متون و مرکز نشر

شماره درس: ۵۰ نام درس: حفاظت و مرمت فرش ۴

نام انگلیسی: Conservation and Restoration of Carpet ۴

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: —	تعداد واحد عملی: —	تعداد واحد کارگاهی: ۳	تعداد واحد آزمایشگاهی: —
تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: ۱۴۴	تعداد ساعت: —
نوع درس			
☐ جبرانی	☐ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری
☒ تخصصی			
درس های پیشنهادی: حفاظت و مرمت فرش (۳)			
درس های همیناز: —			
روش ارزیابی: بر اساس انجام کار عملی دانشجویان به گزارش کار مرمت از کارهای انجام شده در طول ترم			
آیا امتحان میان ترم کتبی دارد؟	آیا امتحان پایان ترم کتبی دارد؟	آیا تحویل پروژه عملی دارد؟	
☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	
آیا نیاز به بازدید و سفر علمی دارد؟	بازدید ☒	سفر ☐	خیر ☐
روش تدریس: آموزش عملی در هر یک از موارد			

هدف درس:

کسب مهارت در مرمت فرش با رجشمار ۴۰ رج به بالا و شیوه های اجرای آن.

رئوس مطالب:

۱. مرمت پارگی، سر و ته فرش، حاشیه فرش و وسط فرش، حدود ۴۵ رج (چله کشی، بودگذاری و مرمت بافت)
۲. مرمت پارگی، سر و ته فرش، حاشیه فرش و وسط فرش، حدود ۶۰ رج (چله کشی، بودگذاری و مرمت بافت)
۳. آشنایی با عملیات مرمتی اصلاح معایب رنگ
۴. انجام عملیات تکمیلی مرمت فرش دست بافت در هر یک از موارد بالا.

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	مرمت قالی و زیر انداز	شیرین اربابی	۱۳۸۶	دانشگاه هنر
۲	تکنولوژی ویژه مرمت	فریبا افتخاری راد	۱۳۸۲	دولت‌مد
۳	تعمیرات فرش (رفوگری)	م. سمیع زاده	۱۳۷۵	اداره تدوین متون و مرکز نشر

شماره درس: ۵۱ نام درس: رنگرزی سنتی ۲ نام انگلیسی: Traditional Dying ۲

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۱	تعداد واحد عملی: ۱	تعداد واحد کارگاهی: ---	تعداد واحد آزمایشگاهی: ---
تعداد ساعت: ۱۶	تعداد ساعت: ۳۲	تعداد ساعت: ---	تعداد ساعت: ---
نوع درس			
☐ جبرانی	☐ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری ☐ تخصصی
درس های پیش نیاز: رنگرزی سنتی (۱)			
درس های هم نیاز: ---			
روش ارزیابی: آزمون کتبی و ارائه گزارش کار عملی آزمایشگاه			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
بله ☐ خیر ☐	بله ☐ خیر ☐	بله ☐ خیر ☐	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟			
بازدید ☐ سفر ☐ خیر ☐			
روش تدریس: آموزش نظری، عملی و کار آزمایشگاهی			

هدف درس:

آشنایی با دیگر مواد رنگزا و نحوه ترکیب آنها در رنگرزی سنتی.

رئوس مطالب:

الف - مباحث نظری:

۱. معرفی عامل رنگزا و فرمول های رنگ های گیاهی مختلف از قبیل روناس، قرمزدانه، پوست گردو، برگ مو و...
۲. آشنایی با نحوه تهیه و رنگرزی با دیگر رنگ های گیاهی از جمله: جفت، زرشک، وسمه، برگ توت، حنا، سماق، پوست پیاز، هلیله، گل بابونه، گندل، زرد چوبه، زعفران، خون سیاوش و ...
۳. شناخت عوامل نایکخواختی در رنگرزی گیاهی و روش های رفع آن
۴. ایجاد تنوع و ترکیب رنگی با رنگ های گیاهی مختلف
۵. رنگرزی رنگ ترکیبی دو مرحله ای (رنگ سبز، لاکه تند و...)
۶. روش های عصاره گیری در رنگرزی سنتی (مقایسه کیفیت، رنگ دهی و ثبات آن).

ب - مباحث آزمایشگاه:

۱. رنگرزی با جفت، زرشک، وسمه، برگ توت، حنا، سماق، پوست پیاز، هلیله، گل بابونه، گندل، زرد چوبه، زعفران
۲. عصاره گیری از روناس و اسپرک و رنگرزی با عصاره تهیه شده و مقایسه با روش سنتی

۳. رنگریزی با نیل در درصد های مختلف جهت ترکیب رنگ در جلسات آینده

۴. ترکیب رنگ نیل با روناس، ترکیب رنگ نیل با اسپرک

۵. رنگریزی ابریشم با رنگ روناس (بررسی اثر دندانه و اسید)

۶. رنگریزی پنبه با رنگ روناس (بررسی اثر دندانه)، رنگریزی پنبه با رنگ نیل

۷. رنگ همانندی با چند رنگ جهت کاربرد آن در مرمت فرش

۸. بررسی قدرت رنگی چند گونه مختلف دو رنگ گیاهی

۹. استفاده از پساب رنگی برای رنگریزی بعدی

۱۰. رنگریزی پشم به صورت نایکخواست.

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	رنگریزی طبیعی با رنگینه های طبیعی	حمید آقاخانی، سمین افشار نیا	۱۳۸۷	تهران
۲	فرآیند و روش های رنگریزی الیاف با مواد طبیعی	ویکتوریا / جهانشاهی، افشار	۱۳۸۰	دانشگاه هنر

شماره درس: ۵۲ نام درس: غبارگیری نام انگلیسی:

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۱	تعداد واحد عملی: ۱	تعداد واحد کارگاهی: —	تعداد واحد آزمایشگاهی: —
تعداد ساعت: ۱۶	تعداد ساعت: ۳۲	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: —
نوع درس			
☐ جبرانی	☐ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری
☒ تخصصی			
درس های پیش نیاز: —			
درس های هم نیاز: —			
روش ارزیابی: آزمون کتبی و ارائه گزارش کار عملی			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	☐ بله ☒ خیر	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟			
☒ بازدید ☐ سفر ☐ خیر			
روش تدریس:			

هدف درس:

رئوس مطالب:

۱. بررسی دلایل شستشوی فرش
بهداشت و نظافت فرش، رنگبرداری و لکه برداری، آماده کردن فرش برای بازارهای خارج از کشور، جلوگیری از پوسیدگی فرش
۲. آماده کردن فرش برای شستشو
شناخت کیفیت فرش، بازیابی به منظور تعیین عیوب آن (از قبیل ساییدگی، پوسیدگی، پارگی، رفو، انواع لکه های جوهر و چربی و ...، دو رنگی، تداخل رنگ ها و ...)، سردوزی و سوزن کاری اطراف پوسیدگی ها، پارگی ها و رفوها، غبارگیری فرش، لکه برداری
۳. آشنایی عملی با مراحل مختلف شستشوی فرش
کتر دادن پشت فرش و دلایل آن، بازیابی و طبقه بندی فرش ها بر اساس تراکم بافت طول خواب رنگ آمیز و ثبات رنگ ها و عیوب فرش، شستشوی فرش با آب و مواد شوینده و طریقه استفاده صحیح از مواد شوینده مناسب سود شویی و بررسی تأثیر انواع محلول سود بر الیاف و رنگ الیاف فرش و آسیب های ناشی از غلظت های نامناسب سود و عدم شستشوی موثر پس از استفاده از سود بر روی الیاف پشم، ابریشم، پنبه و کرک

شستشو با محلول هیدرس هایولفیت و بررسی تأثیر هیدرس هایولفیت بر رنگ و الیاف فرش، بررسی تأثیر محلول کلر بر رنگ و الیاف فرش

خنثی سازی با محلول اسید ضعیف (PH حدود ۵)

شستشوی مؤثر برای زدودن همه مواد استفاده شده به صورت کامل (آب شور)

طریقه آبگیری مفید در فرش

آفتاب گیری و بررسی تأثیر نور آفتاب بر الیاف فرش (آفتاب دهی پشت و روی فرش)

کار عملی با بیلچه و شلاق، آبگیری، آرایش خواب ها، خشک کردن فرش، موگیری و دارکشی

آشنایی با شیوه صحیح غبارگیری و شستشوی سنتی

آشنایی با آسیب های وارده بر فرش در مرحله شور و طرق رفع آنها

آشنایی با همه ماشین آلات مکانیزه غباررویی و محاسن و معایب استفاده از آنها

اثر تخریبی مواد و عملیات فیزیکی بر روی فرش های دستباف و طرق کاهش این اثر تخریبی بر روی فرش

تأثیر عملیات مختلف کهنه و پراق شور کردن فرش بر محلول عمر مفید فرش دستباف

محاسن و معایب غبارگیری به روش سنتی و مقایسه آن با غبارگیری مکانیزه

آرایش و تکمیل فیزیکی فرش شسته شده (پرداخت دو گره و ...).

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	عملیات تکمیل فرش دستباف	سید علی مجابی	۱۳۸۸	دانشگاه آزاد نجف آباد
۲	آیین کار شستشوی فرش	مؤسسه استاندارد ملی ایران	۱۳۷۱	مؤسسه استاندارد ملی ایران
۳	مواد مورد استفاده در مرمت	فرهنگد سمنانی	۱۳۷۸	دانشگاه هنر

شماره درس: ۵۳ نام درس: روان‌شناسی خلاقیت نام انگلیسی: *Psychology of Creativity*

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی: ---	تعداد واحد کارگاهی: ---	تعداد واحد آزمایشگاهی: ---
تعداد ساعت: ۳۲	تعداد ساعت: ---	تعداد ساعت: ---	تعداد ساعت: ---
نوع درس			
☐ جبرانی	☐ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری ☐ تخصصی
درس های پیش نیاز: ---			
درس های هم نیاز: ---			
روش ارزیابی			
آیا میان ترم کتبی امتحان دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
☐ خیر ☒ بله	☐ خیر ☒ بله	☐ خیر ☒ بله	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟ ☒ بله ☐ خیر			
روش تدریس: سخنرانی، بحث گروهی و تمرین های خلاقیت در کلاس			

هدف درس:

آشنایی با مفهوم، ساختار، فرایند و چگونگی پرورش خلاقیت، به عنوان یکی از عمده ترین و مهم ترین مؤلفه های هنر، اطلاعات جامعی در باره ویژگی های رفتاری، شخصیتی و شناختی افراد (به ویژه هنرمندان) خلاق و شکوفایی خلاقیت در حوزه ها و زمینه های مختلف هنری، اجتماعی و حتی زندگی روزمره و آشنایی با مبانی روان شناختی، یافته های پژوهشی و مراحل آموزش و پرورش خلاق در دو زمینه اصلی فرآورده مدار (مانند محصولات هنری) و فرایند مدار (مانند تفکر خلاق و روش های خلاقانه).

رئوس مطالب:

۱. تعریف، مفهوم و نظریه های خلاقیت
۲. تشریح رابطه شخصیت، انگیزش و تفکر با خلاقیت
۳. تحلیل نقش خلاقیت در جامعه و زندگی روزمره
۴. تبیین و تشریح نقش خلاقیت در انواع حوزه ها و زمینه های هنر و آفرینش های هنری
۵. رابطه بین خلاقیت و اختلالات روانی و رفتاری
۶. تبیین و تشریح مراحل و روش های پرورش خلاقیت
۷. مبانی شناختی خلاقیت، نوآوری و ایده پردازی

۸. محدودیت‌های خلاقیت

۹. روش‌های سنجش و اندازه‌گیری خلاقیت.

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	روان‌شناسی خلاقیت	حمزه گنجی، مهدی گنجی	۱۳۹۰	ساوالان
۲	هوش کاربردی	استرنبرگ، کافمن، گری گورنکو	۱۳۹۰	ساوالان
۳	آموزش تیزهوشان و با استعدادها	محمی‌الدین بناب	۱۳۸۹	دانشگاه آزاد اسلامی

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	حکمت هنر و زیبایی در اسلام	شهرام پازوکی	۱۳۸۴	فرهنگستان هنر
۲	راز و رمز هنر دینی	مهدی فیروزان	۱۳۸۷	سروش
۳	مبانی هنر معنوی	علی تاج‌الدینی	۱۳۷۲	دفتر مطالعات دینی هنر
۴	آثار افلاطون (جمهوری، ایون، فایدروس، هیپاس بزرگ، مهمانی)	افلاطون / لطفی	۱۳۸۵	خوارزمی
۵	اسلام و حکمت خالده	فریتوف شونون / فروزان	۱۳۸۳	هرمس
۶	عرفان نظری	سید یحیی یثربی	۱۳۸۷	بوستان کتاب
۷	هنر اسلامی، زبان و بیان	تیتوس بورکهارت / مسعود رجب‌نیا	۱۳۶۵	سروش
۸	عالم خیال و مفهوم فضا در نگارگری	سید حسین نصر	۱۹۵۰	فصلنامه هنر
۹	سوانح العشاق	سهروردی	۱۳۸۵	روزبهان
۱۰	آثار فلوطین (انثاد اول، انثاد پنجم، انثاد ششم)	فلوطین / لطفی	۱۳۸۳	خوارزمی
۱۱	گلشن راز	شیخ محمود شبستری مقدمه و تصحیح صمد موحد		طهوری
۱۲	جامع الاسرار و منبع الانوار	شیخ سید حیدر آملی تصحیح هانری کورین و عثمان اسماعیل یحیی		انستیتو ایران و فرانسه
۱۳	عرفان اسلامی چیست؟	مارتین لینگر	۱۳۸۷	سهروردی
۱۴	تخیل خلاق در عرفان ابن عربی	هانری کورین / انشاءالله رحمته	۱۳۸۴	جامی
۱۵	خیال، مثال و جمال در عرفان اسلامی	علی شیخ‌الاسلامی	۱۳۸۳	فرهنگستان هنر
۱۶	سرآغاز کار هنری	مارتین هایدگر / پرویز ضیاء شهابی	۱۳۷۹	هرمس
۱۷	هنر دوران مدرن: فلسفه هنر از کانت تا هایدگر	ژان. ماری شفر / ابرج قانونی	۱۳۸۵	آگه

۱۸	سه حکیم مسلمان	سید حسین نصر / احمد آرام	۱۳۶۱	کتاب‌های جیبی
۱۹	مصنفات (۳ جلد)	سهروردی به تصحیح کرین و نصر	۱۳۷۲	مطالعات و تحقیقات فرهنگی
۲۰	حکمه الاشراق	سهروردی / سید جعفر سجادی	۱۳۷۷	دانشگاه تهران
۲۱	حی بن یقضان	ابن سینا به تصحیح کرین	۱۳۶۶	مرکز نشر دانشگاهی
۲۲	تاریخ فلسفه اسلامی	هانری کرین / جواد طباطبایی	۱۳۷۳	کوبر
۲۳	تاریخ فلسفه در جهان اسلامی	حنا فاخوری و خلیل جر / عبدالمحمد آیتی	۱۳۸۳	علمی و فرهنگی
۲۴	ما و تاریخ فلسفه اسلامی	رضا داوری اردکانی	۱۳۸۹	پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه
۲۵	نگاهی دیگر به تاریخ فلسفه اسلامی	رضا داوری اردکانی	۱۳۸۷	دانشگاه تهران
۲۶	«مینیاتور ایرانی»	تینوس بورکهارت / غلامرضا اعوانی	۱۳۷۹	هنر دینی، شماره ۶
۲۷	«مبانی زیبایی‌شناسی جامع»	فریتهوف شووان / محمد رضا ریخته‌گران	۱۳۶۵-۶۶	فصلنامه هنر، ش ۱۳
۲۸	<i>Essays on Aristotle's Poetics</i>	Rorty	۱۹۹۲	Princeton University Press
۲۹	<i>Medieval Aesthetics</i>	Tatarkiewicz trans. R. M. Montgomery	۱۹۷۰	The Hague: Mouton
۳۰	<i>Aesthetics of Thomas Aquinas</i>	Eco, U	۱۹۹۹	-
۳۱	"On the Aesthetic Attitude in Romanesque Art,"	Schapiro, M	۱۹۴۷	in K. B. Iyer (ed.), <i>Art and Thought</i> , London: Luzac.
۳۲	<i>Islamic Spirituality</i>	Seyyed Hosein Nasr	۱۹۹۷	-

<i>perennial Books</i>	۱۹۸۱	<i>Titus Burckhardt</i>	<i>Sacred Art in East and West</i>	۳۳
<i>Cambridge</i>	۱۹۹۲	<i>Martin Lings</i>	<i>The Book of Certainty</i>	۳۴
<i>London</i>	۱۹۶۳	<i>Frithjof Schuon</i>	<i>Understanding Islam</i>	۳۵
<i>perennial Books</i>	۱۹۸۱	<i>Frithjof Schuon</i>	<i>Esoterism and Principle and as way</i>	۳۶
<i>Tradition</i> ۳۸: ۱۷-۴۳	۱۹۸۲	<i>Eden, K.</i>	<i>"Poetry and Equity: Aristotle's Defense of Fiction,"</i>	۳۷
<i>"Journal of the History of Ideas</i> ۱۳: ۴۹۶-۵۲۷ and ۱۳: ۱۷-۴۶.	۱۹۵۰	<i>Kristeller, P. O</i>	<i>The Modern System of the Arts: A Study in the History of Aesthetics"</i>	۳۸

شماره درس: ۵۷ نام درس: مدیریت تولید فرش نام انگلیسی: Carpet Manufacturing Management

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی: ---	تعداد واحد کارگاهی: ---	تعداد واحد آزمایشگاهی: ---
تعداد ساعت: ۳۲	تعداد ساعت: ---	تعداد ساعت: ---	تعداد ساعت: ---
نوع درس			
☐ جبرانی	☐ اصلی	☐ پایه	☒ اختیاری
☐ تخصصی			
درس های پیش نیاز: کنترل کیفیت فرش			
درس های هم نیاز: ---			
روش ارزیابی: آزمون کتبی و ارائه گزارش کار			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
☐ بله ☐ خیر	☒ بله ☐ خیر	☐ بله ☒ خیر	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟	بازدید ☒	سفر ☐	خیر ☐
روش تدریس: آموزش نظری و بازدید از مراکز تولید فرش در حوزه دانشگاهی			

هدف درس:

ایجاد توانایی مدیریتی جهت برنامه ریزی، راه اندازی و اداره واحدهای تولیدی فرش و آشنایی با مراحل تکمیلی و صادرات فرش.

رئوس مطالب:

۱. آشنایی با اصول مدیریت (تعاریف، چرخه مدیریت، رده های مدیریت و ...)
۲. آشنایی با ساختار انواع شرکت ها، تعاونی ها و غیره در خصوص نحوه تأسیس، تأمین سرمایه، راه اندازی و مدیریت
۳. آشنایی با انواع روش های تولید فرش در ایران (تک باف، عامل، متمرکز و ...)
۴. آشنایی با بازاریابی و برنامه ریزی در تولید فرش با توجه به سفارش یا نیاز بازار و نوع فرش و منطقه تولید
۵. آشنایی با آنالیز قیمت تمام شده فرش
۶. نقش مدیریت در ارتقای کیفیت تولید بدون افزایش قیمت تمام شده
۷. آشنایی با نحوه افزایش بهره وری و مدیریت بهینه بر هزینه ها و زمان تولید
۸. آشنایی با مراحل تکمیلی متناسب با نوع فرش (شور، پرداخت، دارکشی و ...)
۹. آشنایی با مدیریت کارگاه های مرتبط با فرش (رنگرزی، بافت، شور، مرمت، پرداخت و ...)
۱۰. آشنایی با نحوه انبارداری مواد اولیه و فرش های بافته شده

۱۱. آشنایی با فرهنگ جامعه، قوانین و حقوق اجتماعی بافندگان در ایران
۱۲. آشنایی با نحوه مدیریت منابع انسانی در کارگاه های تولیدی فرش و سایر کارگاه های مرتبط
۱۳. آشنایی با بهداشت محیط کار و نکات ایمنی در کارگاه های مرتبط با فرش
۱۴. آشنایی با مدیریت انتقال، عرضه و فروش فرش در فروشگاه ها یا نمایشگاه های داخلی و خارجی
۱۵. آشنایی با مراحل صادرات فرش (تبلیغات، بسته بندی، حمل و نقل بین المللی، امور گمرکی و...)
۱۶. آشنایی با نحوه بررسی وضعیت تولید فرش در یک منطقه

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	مدیریت هنر و صنعت فرش ایران	فضل اله حشمتی رضوی	۱۳۸۱	سمت
۲	اصول مدیریت	علی رضائیان	۱۳۹۰	سمت

شماره درس: ۵۸ نام درس: اقتصاد فرش نام انگلیسی: *Economics of Carpet*

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی: —	تعداد واحد کارگاهی: —	تعداد واحد آزمایشگاهی: —
تعداد ساعت: ۳۲	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: —
نوع درس			
☐ جبرانی	☐ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری ☐ تخصصی
درس های پیش نیاز: تاریخ فرش جهان			
درس های هم نیاز: —			
روش ارزیابی: آزمون کتبی			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	بله ☐ خیر ☐	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	بله ☐ خیر ☐
آیا پروژه عملی دارد؟	بله ☐ خیر ☐	آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟	بازدید ☐ سفر ☐ خیر ☐
روش تدریس: آموزش نظری			

هدف درس:

آشنایی با جایگاه فرش در اقتصاد ایران و ابزارهای اقتصادی در رفع یا کاهش مشکلات فرش.

رئوس مطالب:

۱. آشنایی با مبانی و کلیات علم اقتصاد
۲. آشنایی با علم اقتصاد خرد و اقتصاد کلان
۳. آشنایی اجمالی با اقتصاد ایران و ویژگی های آن
۴. آشنایی با انواع هزینه ها در تولید فرش و تجزیه و تحلیل هزینه ها در فرآیند تولید
۵. آشنایی با میزان ارزش افزوده، سرمایه گذاری و اشتغال بخش فرش در ایران
۶. آشنایی با نقش تکنولوژی و نوآوری در تولید فرش
۷. آشنایی با جغرافیای اقتصادی فرش و تولید فرش
۸. آشنایی با جایگاه فرش در صنایع دستی کشور به لحاظ اشتغال، ارزش افزوده و سرمایه گذاری
۹. آشنایی با موانع، مشکلات تولید و صادرات فرش
۱۰. آشنایی با انواع بازارها در اقتصاد و وضعیت بازار فرش در دنیا و رقبای ایران
۱۱. آشنایی با نقاط قوت، ضعف و فرصت و تهدیدها در بخش فرش ایران.

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	<i>The Root of Wild Madder: Chasing the History, Mystery, and Lore of the Persian Carpet</i>	Brian Murphy	۲۰۰۶	Simon & Schuster
۲	<i>Learn the Persian Carpets Online Business Networking Secrets</i>	James Orr and Jassen Bowman	۲۰۰۷	LearnToBeRich.com Inc
۳	<i>Persian Carpets Internet Business Building Bootcamp</i>	James Orr	۲۰۰۷	LTBR
۴	<i>Success Marketing Strategies For Your Persian Carpets Online Business</i>	James Orr and Jassen Bowman	۲۰۰۷	LTBR
۵	<i>The Special How To Earn Extra Money, Marketing and Success Principles for Persian Carpets</i>	Don Z Jones	۲۰۰۷	LTBR

شماره درس: ۵۹ نام درس: شناخت بازارهای جهانی فرش

نام انگلیسی: *Recognition of International Carpet Markets*

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی: —	تعداد واحد کارگاهی: —	تعداد واحد آزمایشگاهی: —
تعداد ساعت: ۳۲	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: —
نوع درس			
☐ جبرانی	☐ اصلی	☐ پایه	☒ اختیاری
☐ تخصصی			
درس های پیش نیاز: تاریخ فرش جهان			
درس های هم نیاز: —			
روش ارزیابی: آزمون کتبی			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	بله ☐ خیر ☐	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	بله ☒ خیر ☐
آیا پروژه عملی دارد؟	بله ☐ خیر ☒	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	بله ☒ خیر ☐
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟	بازدید ☐ سفر ☐ خیر ☒	بازدید ☐ سفر ☐ خیر ☒	بازدید ☐ سفر ☐ خیر ☒
روش تدریس: آموزش نظری			

هدف درس:

آشنایی با ویژگی های بازارهای جهانی فرش دستباف و تحولات عمده سال های اخیر در این بازارها.

رئوس مطالب:

- تعریف بازاریابی و آمیخته بازاریابی
- آشنایی با نحوه و مراحل شناخت بازار مناسب و ویژگی های آن
- آشنایی با ویژگی های بازار جهانی کف پوش و سهم انواع مختلف زیرانداز و به ویژه فرش دستباف و بررسی تحولات عمده سال های اخیر در بازار یاد شده
- آشنایی با کشورهای عمده تولید کننده فرش دستباف، سهم هر یک در تجارت جهانی و بازارهای عمده، شیوه های بازاریابی، تبلیغ و قیمت گذاری در هر یک از کشورهای یاد شده و تحولات عمده سال های اخیر در هر مورد
- آشنایی با بازارهای عمده فرش دستباف، شاخص های عمده اقتصادی و دیگر ویژگی های این بازارها از جمله جمعیت، درآمد سرانه، حجم کل تجارت خارجی، وضعیت عمومی تراز پرداخت ها، حجم تجارت داخلی فرش دستباف، میزان واردات، سهم کشورهای عمده تولید کننده فرش از این بازار، پسند و سلیقه عمومی مردم، میزان استقبال از انواع مختلف فرش دستباف، طرح و نقش و رنگ آمیزی، اندازه های مورد پسند و سایر ویژگی های مورد نظر
- آشنایی با بازارهای آینده فرش دستباف، امکان توسعه بازارهای موجود و ایجاد بازارهای جدید و چگونگی حفظ آن
- مکانات بالقوه برای افزایش تولید و صادرات فرش دستباف ایران.

شماره درس: ۶۰ نام درس: ارزیابی و ارزشیابی فرش نام انگلیسی: Carpet Quality Appraisal

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۱	تعداد واحد عملی: ۱	تعداد واحد کارگاهی: —	تعداد واحد آزمایشگاهی: —
تعداد ساعت: ۱۶	تعداد ساعت: ۳۲	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: —
نوع درس			
جبرانی ☐	اصلی ☐	پایه ☐	اختیاری ☒
تخصصی ☐			
درس های پیش نیاز: کنترل کیفیت در فرش، شناخت نقوش فرش های مناطق مختلف ایران و بافت فرش (۲)			
درس های هم نیاز: —			
روش ارزیابی: آزمون کتبی			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
بله ☐ خیر ☐	بله ☒ خیر ☐	بله ☐ خیر ☒	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟			
بازدید ☐ سفر ☐ خیر ☒			
روش تدریس: آموزش نظری همراه با نمایش فیلم و اسلاید و آموزش عملی در بازدید از کارگاه ها، مراکز تولید و فروش فرش در حوزه دانشگاهی			

هدف درس:

آشنایی با چگونگی شناخت، ارزیابی و ارزشیابی انواع فرش دستباف و کسب مهارت به منظور شناسایی محل بافت، قدمت و ارزش آن.

رئوس مطالب:

الف - شناخت فرش:

۱. آشنایی کلی با ویژگی های بافت در فرش های تولیدی مناطق مختلف ایران به ویژه همدان، آذربایجان، کردستان، اصفهان، کاشان، فرش های بختیاری، ترکمن و... از نظر نوع گره، شیوه بودگذاری، شیوه گلیم بافت، شیرازه پیچی و...
۲. آشنایی کلی با طرح ها و رنگ بندی فرش در هر یک از مناطق یاد شده

ب - ارزیابی و ارزشیابی فرش

۱. مفهوم ارزیابی (بررسی کیفی)، ارزشیابی (بررسی کمی) و وظایف ارزیاب و ارزشیاب در بررسی فرش دستباف
۲. تأثیر عوامل اصلی تشکیل دهنده ساختار فرش بر ارزیابی و ارزشیابی فرش دستباف
۳. تأثیر عیوب فرش از نظر (سانیدگی، رگه، دورنگی، پارگی، کجی، غلط بافی و ترنج داشتن) بر ارزیابی و ارزشیابی فرش دستباف

۴. روش های تشخیص فرش های کهنه شده

ج- بررسی، شناخت و مفهوم فرش نو، قدیمی و کهن

۱. آشنایی با شیوه های متداول در قیمت گذاری (ارزشیابی) فرش های نو، قدیمی و کهن.

۲. آشنایی با شیوه های متداول در بررسی کیفی (ارزیابی) فرش های نو، قدیمی و کهن و تأثیر انواع معایب در بررسی کیفی این گونه فرش ها

۳. بررسی و محاسبه قیمت تمام شده فرش نوباف و عوامل مؤثر بر آن از نظر دستمزد، قیمت و مقدار مصرف مواد اولیه و...

۴. چگونگی آشنایی ارزیاب به قیمت های مختلف فرش های مناطق کشور.

شماره درس: ۵۴ نام درس: فرهنگ، هنر و هویت ایرانی-اسلامی

نام انگلیسی: Culture, Art and Iranian-Islamic Identity

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی: —	تعداد واحد کارگاهی: —	تعداد واحد آزمایشگاهی: —
تعداد ساعت: ۳۲	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: —
نوع درس			
☐ جبرانی	☐ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری ☐ تخصصی
درس های پیش نیاز: —			
درس های هم نیاز: —			
روش ارزیابی			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
☐ بله ☐ خیر	☐ بله ☐ خیر	☐ بله ☐ خیر	
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟			
☐ بله ☐ خیر			
روش تدریس: ارائه شفاهی استاد با مشارکت دانشجویان			

هدف درس:

یکی از مهم ترین وجوه مباحث هنر اسلامی، بررسی رابطه هنر و فرهنگ با هویت ایرانی-اسلامی است. در این راستا، باید با درک و فهمی درست از مفهوم فرهنگ و دیدگاه های مختلف نسبت به این مفهوم، و همچنین مفهوم هویت و عوامل مؤثر در شکل گیری، انتقال و بازتولید آن در عرصه های مختلف حیات انسانی، در نهایت رابطه این مفاهیم را در بستر فرهنگ ایرانی-اسلامی مورد بررسی قرار داد. در این درس تلاش می شود، رابطه هنر ایرانی-اسلامی با فرهنگ و هویت مردم ایران، و نقش هنر در انتقال و بازتولید فرهنگ و هویت ایرانی-اسلامی تشریح و تبیین شود و همچنین سهم فرهنگ و هنر ایرانیان در شکل گیری و تحولات مختلف هویت ایرانی-اسلامی در دوره های مختلف تاریخ ایران اسلامی بررسی شود. در نهایت نیز نقش هنر در بازتولید و اعتلای هویت ایرانی-اسلامی در جهان معاصر تشریح خواهد شد.

رئوس مطالب:

۱. مفهوم فرهنگ، تعاریف و دیدگاه های مختلف پیرامون فرهنگ
۲. ویژگی های تاریخی فرهنگ ایرانی - اسلامی
۳. مفهوم هنر ایرانی - اسلامی
۴. دروه های تاریخی هنر ایرانی اسلامی
۵. مفهوم هویت، تعاریف و دیدگاه های مختلف در باب هویت
۶. هویت ایرانی - اسلامی
۷. رابطه فرهنگ و هویت ایرانی - اسلامی
۸. رابطه هنر با هویت ایرانی - اسلامی
۹. رابطه فرهنگ، هنر و هویت ایرانی - اسلامی در طول تاریخ
۱۰. فرهنگ، هنر و هویت ایرانی - اسلامی در جهان معاصر و چگونگی بازتولید و اعتلای آن.

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	هویت ملی و هویت فرهنگی	جلال ستاری	۱۳۸۳	مرکز
۲	هویت اجتماعی	ریچارد جنکینز / یاراحمدی	۱۳۸۱	شیرازه
۳	فرهنگ و شخصیت	سید مهدی ثریا	۱۳۸۴	قصیده سرا
۴	نمایش در ایران	بهرام در ایران	۱۳۸۷	روشنگران
۵	هنر و معنویت اسلامی	سید حسین نصر	۱۳۸۹	حکمت
۶	هنر اسلامی	ارنست کونل	۱۳۸۴	توس
۷	سیر و صور نقاشی ایران	آرتور ایهام پوپ / یعقوب آژند	۱۳۸۴	مولی
۸	مفهوم فرهنگ در علوم اجتماعی	دنی کوش / فریدون وحید	۱۳۸۱	سروش

شماره درس: ۵۵ نام درس: حکمت هنر اسلامی نام انگلیسی: *Wisdom-oriented of Islamic Art*

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی: —	تعداد واحد کارگاهی: —	تعداد واحد آزمایشگاهی: —
تعداد ساعت: ۳۲	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: —	تعداد ساعت: —
نوع درس			
☐ جبرانی	☐ اصلی	☐ پایه	☐ اختیاری ☐ تخصصی
دروس پیش نیاز: —			
دروس هم نیاز: —			
روش ارزیابی			
آیا امتحان میان ترم کتبی دارد؟	آیا امتحان پایان ترم کتبی دارد؟	آیا تحویل پروژه عملی دارد؟	
☐ بله ☐ خیر	☐ بله ☐ خیر	☐ بله ☐ خیر	
آیا نیاز به بازدید و سفر علمی دارد؟ ☐ بله ☐ خیر			
روش تدریس: ارائه شفاهی استاد با مشارکت دانشجویان، استاد درس، مصادیق و عناوین ذکر شده در شرح درس را در قالب آثار هنری (تابلوی نقاشی، فیلم، موسیقی، تئاتر، عکس، صنایع دستی و...) برای دانشجویان به نمایش می گذارد.			

هدف درس:

دانشجو در این درس ضمن آشنایی با تاریخ و تعاریف حکمت اسلامی و مبانی آن، هنر و دین، وجوه متمایز حکمت اسلامی (در تمایز با حکمت سایر ادیان) را در ارتباط با هنر، با تأکید بر مبانی عرفان اسلامی درک می کند. همچنین توانایی خلق اثر و نقد و بررسی آثار هنری را با دیدگاهی حکمی به دست می آورد.

رئوس مطالب:

۱. تعاریف حکمت
۲. تعاریف دین
۳. تعاریف هنر از دیدگاه فلاسفه (تعاریف هنر در متون اسلامی)
۴. تعاریف هنر، بازنمایی، فرانمایی، فرم
۵. رابطه دین و هنر
۶. مفهوم و مبانی هنر دینی
۷. مفهوم هنر سنتی
۸. مفهوم هنر دینی

۹. معنا و مفهوم سنت، مفهوم هنر قدسی، ارتباط هنر مقدس با هنر دینی، ارتباط هنر مقدس با هنر سنتی، تحلیل وجوه نمادین و مبانی متافیزیکی هنر مقدس، هنر مقدس در ادیان و تمدن‌های مختلف، نقد این متفکران از هنر مدرن

۱۰. حکمت هنر از دیدگاه فیلسوفانی نظیر افلاطون، ارسطو، فلوپین، فارابی، ابن سینا، اخوان الصفا، سهروردی، ملاصدرا و ...

۱۱. حکمت هنر و عوالم پنجگانه از دیدگاه عرفا به ویژه عالم خیال

۱۲. بحث عالم خیال در هنر اسلامی (معماری، نگارگری، موسیقی و ...)

۱۳. حکمت هنر از دیدگاه سنت گرایان (بورکهارت، شوآن، نصر و ...)، معنا و مفهوم سنت، مفهوم هنر قدسی، ارتباط هنر مقدس با هنر دینی، ارتباط هنر مقدس با هنر سنتی، تحلیل وجوه نمادین و مبانی متافیزیکی هنر مقدس، هنر مقدس در ادیان و تمدن‌های مختلف

۱۴. تشریح مفاهیمی چون جمال، زیبایی، حسن، بهاء و عشق با تأکید بر جنبه زیبایی‌شناختی و وجودشناسی

۱۵. امر قدسی، انسان نورانی در نگارگری ایرانی و شعر عرفانی، باغ بهشت در هنر اسلامی، دین و هنرهای کاربردی، رمز در هنر دینی، تزئین، تجربه زیباشناختی و تجربه قدسی، تجرید، تجلی، تخیل، تغزل، تقلید و محاکات، تنزیه و تشبیه، تشبیه و نمادگرایی زیبا.

۱۶. در هنر اسلامی، ژرفانمای، شکل و محتوا، شهود، طبیعت‌نمایی، غایت در هنر اسلامی، فضا، قدر، نور، نور در نگره اسلامی: الف- نور در آیات قرآن، ب- نور در احادیث، نور در عرفان اسلامی- ایرانی، نور در فلسفه اسلامی، نور در شعر عرفانی، نظم، نوآوری و سنت، نیت، وحدت و کثرت، هستی‌شناسی هنر اسلامی، هندسه مقدس، هنرمندی و فتوت، فتوت‌نامه‌ها، هنر و صنعت، منشاء قدسی هنرها، تزئینات معماری با حروف، هنر دینی و اخلاق، هویت در هنر آرمانی ساختن، استادی، استعاره، استعلا، امر، رنگ اسلامی، نور در نگره مانوی، نور در نگاره‌های مانوی، نور در معماری اسلامی، نور در نگارگری ایرانی

۱۷. نقد و بررسی آثار هنرمندان غربی، شرقی و ایرانی با رویکردی فلسفی- حکمی از سوی استاد درس

۱۸. نقد و بررسی دیدگاه‌های مختلف راجع به هنر به وسیله دانشجویان

۱۹. نقد و بررسی آثار هنرمندان بنام در هر رشته با رویکردی حکمی.

پروژه‌های تحقیقاتی:

• بررسی تعریف حکمت، دین و هنر از دیدگاه فلاسفه

• بررسی تعریف حکمت، دین و هنر در متون دین اسلام (قرآن، نهج البلاغه و ...)

• بررسی دیدگاه‌های مختلف فلاسفه راجع به حکمت هنر

• و ...

شماره درس: ۵۶ نام درس: مبانی و اصول کارآفرینی نام انگلیسی: Entrepreneurship the Basics

تعداد واحد			
تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی: ----	تعداد واحد کارگاهی: ----	تعداد واحد آزمایشگاهی: ----
تعداد ساعت: ۳۲	تعداد ساعت: ----	تعداد ساعت: ----	تعداد ساعت: ----
نوع درس			
☐ جبرانی	☐ اصلی	☐ پایه	☒ اختیاری
☐ تخصصی			
دروس پیش نیاز: ----			
دروس هم نیاز: ----			
روش ارزیابی			
آیا میان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پایان ترم امتحان کتبی دارد؟	آیا پروژه عملی دارد؟	
☒ بله	☒ بله	☐ بله	☒ خیر
☐ خیر	☐ خیر		☒ خیر
آیا به بازدید و سفر علمی نیاز دارد؟			
☐ بله ☒ خیر			
روش تدریس:			

هدف درس:

آشنایی با مفاهیم اولیه و اساسی کارآفرینی.

رئوس مطالب:

تعریف کارآفرینی / تاریخچه کارآفرینی / بررسی قابلیت تحقق کسب و کار / راه اندازی کسب و کار / برنامه ریزی کسب و کار / سازمان دهی کسب و کار / مدیریت کسب و کار کارآفرینانه / مدیریت منابع انسانی / بازاریابی / خلاقیت / امور مالی کسب و کار / طرح کسب و کار Business Plan / کار گروهی /

منابع اصلی:

ردیف	نام کتاب	مؤلف یا مترجم	سال نشر	انتشارات
۱	کارآفرینی	پورداریانی / عزیزی	۱۳۸۷	محراب قلم
۲	کارآفرینی در عمل	مری کالتر / شش جوانی	۱۳۸۷	تحقیقات نظری
۳	کارآفرینی: ۱۰۱ تکنیک حل خلاق مسئله	هیگیتز / پورداریانی	۱۳۸۵	امیرکبیر